

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, JULY – LIEPOS 17, 2014 • Vol. CV Nr. 83 Kaina 1.50 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 07-16-14

Žaidžiantys Jėzaus komandoje

Jubiliejinio ateitininkų suvažiavimo Vilniuje dalyviai

Ateitininkų Federacijos „Facebook“ nuotr.

ŠIAME NUMERYJE:

Vienai didžiausių sporto švenčių pasibaigus – 2 psl.

Palyginamoji odė dainai – 2 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

RENATA ŽIŪKAITĖ

Liepos 12–13 d. Vilniaus Karininkų ramovėje įvyko jubiliejinis Ateitininkų Federacijos suvažiavimas. Šiuo suvažiavimu, kuriame dalyvavo iki 200 organizacijos narių, buvo siekta paminėti Atkuriamąjį ateitininkų suvažiavimą 1989 m. kaip vieną pirmųjų Nepriklausomybės daigų, prasikalusį Lietuvoje.

Suvažiavimas prasidėjo liepos 12 d. šv. Mišiomis Šv. Ignoto bažnyčioje Vilniuje. Šv. Mišioms vadovavo ateitininkų dvasios tėvas Vilniaus arkivyskupas Gintaras Grušas, o pamokslą sakė Kauno vyskupas augziliaras Kęstutis Kėvalas. Jis ragino ateitininkus būti drąsiais ir aktyviais, nebijoti reikšti savo nuomonės, nebijoti liudyti tiesos. Vyskupas Kęstutis dalinasi apie susitikimą su vienu tikinčiu žmogumi, kuris ilgą laiką dirbo kosmonautų vairuotoju. Šis žmogus dar jaunas buvo pašauktas į sovietų kariuo-

menę ir mama jam įdėjo Dievo Motinos medalioną. Kai tą medalioną netikėtai rado KGB viršininkas, jaunuolis buvo paklaustas: „Ar tu tiki?“ Iš kilo dilema – ar sakyti tiesą? Akyse sušmėžavo Sibiro sniegynai ir baltosios meškos, apėmė didelė baimė, tačiau jis ištarė:

„Taip, aš tikiu. Čia yra Dievo Motina, kuri mane saugo“.

„Tai tu esi ypatingai pavoingas“, – pasakė KGB viršininkas ir jaunuoliui buvo duotas įsakymas krauti daiktus. Jis beveik neabejodamas priėmė savo likimą važiuoti į tremtį, tačiau šiam žmogui buvo skirtas kitas kelias. Jis tapo kosmonautų vairuotoju.

Šiuo pavyzdžiu vyskupas skatino ir ateitininkus būti drąsiais visose savo gyvenimo situacijose ir likti ištikimais tiesai. Šv. Mišių metu būrelis studentų ateitininkų ir viena moksleivė davė įžodžius.

– 7 psl.

Dėmesys saugumui ir ekonominei diplomatijai

Vilnius (ELTA) – Pasikeitus geopolitinei situacijai Europoje, privalome rasti sprendimus ir būdus, kaip užtikrinti mūsų šalies politinį, ekonominį, energetinį, informacinį saugumą, sakė Prezidentė Dalia Grybauskaitė, susitikusi su užsienio šalyse reziduojančiais Lietuvos ambasadoriais.

Pasak šalies vadovės, labai svarbu ir toliau stiprinti Lietuvos politinį saugumą, didinti Lietuvos matomumą tarptautinėje erdvėje. Rusijos agresijos prieš Ukrainą akivaizdoje Lietuvos balsas tapo labiau girdimas. Todėl mūsų šalis ir toliau turi išlaikyti regiono aktualijų žinovės statusą. Lietuvos pastangos padeda telkti ES ir NATO partnerius prieš tai, kad Europai būtų pristata nauja saugumo sistema.

D. Grybauskaitė pabrėžė, kad, siekiant mūsų šalies ekonominio saugumo, svarbiausiu uždaviniu

Metiniame Vyriausybės narių susitikime su Lietuvos diplomatinė atstovybių vadovais Martyno Ambrazo (ELTA) nuotr.

šiuo metu lieka pabaigti ir įtvirtinti tai, kas jau buvo pradėta. Būtina didinti Lietuvos energetinį saugumą įgyvendinant strateginius projektus, ieškant patikimų energijos išteklių tiekėjų. Taip pat svarbu ir toliau stiprinti ryšius su mūsų šalies strateginiais partneriais – ES ir NATO šalimis, JAV. – 7 psl.

Kantrybė – tai menas turėti viltį. – Vauvenarques

2014 metų vasara prasidėjo ištis karštai – Brazilijoje visą mėnesį virė įnirtingos futbolo aistros. Pasaulio futbolo čempionatas ir vėl virpino žiūrovų širdis, balso stygas ir kėlė nevaldomą džiaugsmą arba gilų liūdesį.

Vokietijos rinktinė praejusį sekmadienį, liepos 13 d., verkė iš laimės ir kėlė virš galvų pasaulio čempionato trofėjų, kai finale per pratęsimą 1:0 palaužė gerai pažįstamą Argentinos komandą. Šio titulo Vokietija visiškai nusipelnė.

Vokietijos žmonės apėmė ekstazę, o austruoliai šoko visą naktį, kai šalies rinktinė iškovojė istorinę pergalę – ketvirtą kartą tapo pasaulio čempionais.

Rimtos traumos, skaudūs susidūrimai, smūgiai, neįskaityti įvarčiai – finalas legendiniame Marakanos stadione pateikė viską, ko tik tikėtis futbolo gurmanas. Ketvirtą pasaulio čempionato trofėjų Brazilijoje laimėjusi Vokietija save įrašė ne tik į čempionų metraščių – iki šiol jokiai Europos komandai nėra pavykę nugalėti Lotynų Amerikoje. Šventė į vokiečių namus sugrįžo po 24-erių metų pertraukos.

74 738 sirgaliai Rio de Janeiro stadione ir dar beveik milijardas prie televizijos ekranų sekmadienio vakarą, po 120 minučių kovos, išvydo Vokietijos rinktinės pergalę. Mario Goetze įvartis 113-ąją rungtynių minutę tapo lemiamu ir nuliūdino Argentina, kuri turėjo pripažinti vokiečių pranašumą.

Tai buvo jau trečiasis čempionato finalas, kuriame susitiko šios rinktinės. 1986 metais pergalę šventė Argentina (3:2), 1990 metų finale 1:0 nugalėjo Vokietija.

Ketvirtą pasaulio čempionato taurę Brazilijoje laimėjusi Vokietija save įrašė ne tik į čempionų metraščių.

Brazilijoje – Vokietijos futbolininkų pergalė!

DAINIUS RUŽEVIČIUS

Vokietijos rinktinė šiame pasaulio čempionate nepatyrė nė vieno pralaimėjimo ir tik kartą sužaidė lygiosiomis. Tašką „G“ grupėje po rungtynių su vokiečiais įsirašė Ganos komanda (2:2). Atkrintamosiose Joachim Loew auklėtiniai žaidė užtikrintai, o pusfinalyje 7:1 pažemino šeimininkę Braziliją.

Vokietijos futbolo rinktinė planetos pirmenybių finale žaidė jau aštuntą kartą. Čempionės vardą iškovojė 1954, 1974 ir 1990 metais, keturis sykius – 1966, 1982, 1986, o 2002-aisiais – turėjo pripažinti varžovų pranašumą.

Šalia FIFA prezidento Sepp Blatter VIP ložėje sėdėjo ir Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas. Į Braziliją jis atvyko ne tik stebėti finalą, bet ir perimti simbolinę pasaulio čempionato estafetę. 2018 metų pirmenybės turėtų vykti Rusijoje.

Saugumas finalinių rungtynių dieną buvo di-

kainojamą įvartį. Antrojo pratęsimo kėlinio metu po A. Schurrle perdavimo iš kairiojo krašto, baudos aikštelėje M. Gotze krūtine susistabdė kamuolį ir vienu lietim pasiuntė jį į vartus.

Argentiniečiams nebeliko laiko kažką pakeisti. Pačioje rungtynių pabaigoje jiems pavyko uždirbti baudos smūgį, tačiau dar vieno stebuklo Lionel Messi nesukūrė.

Vokietiją apėmė ekstazė

Vokietijos žiniasklaida tryško džiaugsmu dėl nacionalinės rinktinės ketvirtosios pergalės pasaulio futbolo čempionate ir vadino puolėją „SuperMario“ Goetze futbolu dievu dėl jo įmušto įvarčio, užtikrinusio Vokietijai nugalėtojos vardą.

Nukelta į 10 psl.

Kodėl Taline garsiau skamba tautinė daina?

RAMUNĖ SAKALAUSKAITĖ

Kartu susibūrė
14 ir 3 proc. gyventojų

Estijos Dainų šventė šiemet sutraukė 153 000 žiūrovų. Vilniaus Vingio parke „Tautiška giesmė“ traukė 50 000 žmonių. Estijoje gyvena 1,3 mln., Lietuvoje – 3 mln. gyventojų.

Per tris dienas trukusią šventę Taline šoko ir dainavo 40 500 žmonių. Kartu susibūrę buvo 14 proc. Estijos gyventojų.

Savaitę Vilniuje trukusioje šventėje šoko ir dainavo 37 000 atlikėjų arba 1,2 proc. Lietuvos gyventojų. Vingio parke tautos pulsą pajuto 87 000 – taigi kartu buvo susibūrę 2,9 proc. visų Lietuvos gyventojų.

Kyla klausimas, kodėl mažiau gyventojų turinčios Estijos Dainų šventė statistiškai beveik tris kartus apenkė Vilniuje vykusius renginius?

Greičiausiai priežasčių reikia ieškoti tradicijose. Į Baltijos šalis Dainų švenčių tradicija atėjo per Baltijos vokiečius: pirmiausia į Estiją (1869 m., Tartu), po to – Latviją (1873 m., Ryga), ir tik vėliau – į Lietuvą (1924 m., Kaunas). Estijos Dainų šventė šiemet buvo surengta 26-tą kartą, o Lietuvos – tik 19-tą.

Maža tauta – didelė šeima

„Dainos mums šventos. Tautos vienybė prasidėjo nuo senos tautinės dainos. Dvasinė stiprybė, kurios semiamės Dainų šventėse, negali išnykti. Maža tauta, tačiau didelė šeima“, – tokiais Estijos dainų šventės privalu-

mus vardija poetė Doris Kareva.

Nors Baltijos valstybėse masiniai tautų susibūrimai per Dainų ir šokių šventės renginius skatino tautų bendrumą, vienybės jausmą, kūrė prielaidas ateityje Baltijos tautoms atsiskirti nuo Rusijos ir Vokietijos bei atkurti savo valstybingumą, faktai liudija, kad dainos labiau įaugo į estų kraują. Beje, Vilniaus Vingio parke irgi jaučiamas estų įtaka: estrada Dainų dienos renginiui pastatyta 1960 m. pagal estų architektų projektą.

Estijos žurnalistė Anneli Reigas, paklausta, kodėl tautinės dainos tokios artimos estų širdžiai, atsakė, kad dainos ir šokiai visuomet buvo jų tautos gyvenimo dalis: „Įsivaizduok, sovietmečiu į Taline vykstančią Dainų šventę susirinkdavo 100 000 žiūrovų, kurie atsisotė kartu su 20 000 choristų pabaigoje visuomet užtraukdavo dainą 'Tėvynė', neoficialų Estijos himną. Tuo metu daugelio žmonių skruostais riedėdavo ašaros.“

Nukelta į 11 psl.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday
except legal holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.
Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesuįčiamė.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:

redakcija@draugas.org
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

Kiekvienas projektas kuriamas kieno nors valia – vieno asmens ar grupės asmenų, turinčių tam tikrą tikslą. Valstybė taip pat yra projektas, kuriamas valingų ir tikslių turinčių asmenybių. Aš nesu istorikė ir nesileisiu į istorines aplinkybes, kurios sąlygojo Lietuvos valstybės sukūrimą prieš tūkstantį metų. Noriu pažvelgti į savo gyvenamąjį laikotarpį, kurį pažįstu, kurį gyvenu ir kurį kartu su visais lietuviais kuriu. Ir šiandien vyksta valstybės kūryba, ir šiandien yra reikalinga valia. Pamaštyti apie valią paskatino Lietuvos prezidentės Dalios Grybauskaitės mūšis už šviesią valstybę. Jos pasakymas: „Neleisiu išvogti valstybės“ buvo gal net drąsiausias išsūkis Lietuvoje po Kovo 11-osios. Išsūkis buvo mestas jėgai, kuri nesiskaito su priemonėmis ir nesirenka kovos būdų, nes kalba eina apie pinigus, turtą bei valdžią. Kaip sakoma, sprogstamiausias kokteilis ir yra – pinigai ir valdžia. Prezidentė, remdamasi Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) tyrimu, pareiškė, kad netvirtins tų ministrų, kurie neatleis susikompromitavusių savo viceministrų (o tokių net devyni). Premjeras su kitų valdančiųjų partijų vadovais dėl to Prezidentei pagrasino teismais (po to opozicijos vadovas pakomentavo socialdemokratų politiką: vogėme ir vogsimė), nors tuos pačius pranešimus apie „juodąjį sąrašą“ gavo ir premjeras. Pasirodo, kad premjeras ir jo partija neturi valios priešintis „juodojo sąrašo“ jėgoms. Daugiausiai viceministrų, kuriuos STT įtraukė į „juodąjį sąrašą“, yra iš Darbo partijos, yra ir pačių socialdemokratų bei tvarkiečių atstovų, – taip sako žiniasklaida, kažkokių būdu išsifravusi šį neva slaptą sąrašą. Labiausiai „juoda“ pasirodė Žemės ūkio ministerija, kuriai vadovauja darbietis ministras. Nenuostabu, nes į žemės ūkio sritį ateina daug europinių pinigų, o juos faktinis darbiečių vadas moka „privatizuoti“. Užtat jis jau keleri metai lankosi teismuose ir vis dar randa būdų išsisukti.

Po žemės ūkio ministro ir šalies vadovės susitikimo Prezidentės patarėjas N. Udrėnas pasakė tiesiai: „Prezidentė pažymėjo, kad Žemės ūkio ministerija yra ta ministerija, dėl kurios veiklos skaidrumo ir politizavimo kyla daugiausiai problemų – viešojoje erdvėje reiškiamos abejonės dėl galimai neskaidriai skirstomos Europos Sąjungos paramos ir žvejybos kvotų, nesąžiningų konkursų į ministerijai pavaldžių įmonių vadovų postus, su politikais susijusių įmonių protegavimo“.

O kai kas labai piktinasi Prezidentės „netaktiskumu“ (!). Štai „Delfi“ cituoja politologą, Vytauto Didžiojo universiteto profesorius, buvusį socialdemokratų Prezidento A. Brazausko patarėją Laurą Bielinį: „Galime sau užduoti tokį klausimą: gal ji (Prezidentė – red.) neturi ką daryti? Bet akivaizdu, kad yra ką daryti. Mančiau, Prezidentė savotiškai susmulkina savo pareigybės ir prezidentą paverčia netgi ne asmeniu, esančiu tarp Vyriausybės ir Seimo, o asmeniu, savotiškai bandančiu perimti premjero ir netgi kai kurių ministrų galias“, – sako profesorius, kuriam „išvogti valstybę“ yra smulkmena, neverta prezidento. Jis mano, kad „juodojo sąrašo“ problema esanti dirbtinė. Ministrai ir viceministrai esą premjero, o ne Prezidentės daržas.

Taigi ačiū Dievui, kad dar turime žmogų, kuris drįsta pasakyti: „Neleisiu išvogti valstybės“. Ačiū Dievui, kad Lietuvoje dar egzistuoja valia.

Bet šis profesorius nėra vienintelis, kuris piktinasi, kad Prezidentė viešai apie tai kalba. Kai kuriems atrodo, kad galima buvo tyliai susitvarkyti, kaip anais „gerais“ laikais, kai susikompromitavęs partietis tyliai buvo perkeliamas į kita, ne blogesnę postą. Matyt, „tyliai“ nebuvo galima, – taip mano Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto direktorius prof. Ramūnas Vilpišauskas. Jo teigimu, gali būti, kad pokalbiai už uždarytų durų apie viceministrus jau vyko ir su premjeru, ir su koalicijos atstovais, tačiau, nesulaukusi konkrečių žingsnių, šalies vadovė nusprendė pasitelti viešumą.

Ir viešumas suveikė – viešai pagrasinę teismais Prezidentei vėliau susirinkę į valdančiosios koalicijos politinę tarybą valdantieji vis dėlto pasvarstė racionaliau ir nusprendė, kad bus atleisti visi viceministrai, ir ministrų komandos bus formuojamos iš naujo. Kai kas mano, kad taip Prezidentė buvo apgauta, neva dabar ji nebegalės netvirtinti ministrų, o jie galėsį pasiskirti sau tokius viceministrus, kokius norės arba kokius jų partijos valdžia lieps. Bet Prezidentė garsiai pasakė: jeigu senieji vicemi-

Lietuvos valstybę kuria valia

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

nistrai liks, valdančiąją koaliciją bus galima vadinti vagių koalicija. Visuomenė Prezidentės mūšį su vagimis stebės atidžiai. Reikia tikėtis, kad bent jau socialdemokratų, kurie dar turi savigarbos, vadas ne drįs sutikti su ministrų komandomis, kurių narių pavardės atsidūrė „juodajame sąrašo“. Tai būtų nuosprendis pačioms partijoms per artėjančius rinkimus – 2015 m. vyks savivaldos, o dar po metų – Seimo rinkimai.

Taigi Lietuvoje dar yra valia. Šį kartą ji buvo nukreipta į vidaus problemą, labai skaudžią problemą – korupciją, su kuria Lietuva sunkiai dorojasi, nes į valdžią vis dar patenka tokių žūlių partijų kaip Darbo partija, o tokios partijos kaip Socialdemokratų neturi valios tam pasipriešinti. Ir ne tik pasipriešinti, bet ima ir į savo kompaniją – į valdančiąją koaliciją. Tiesa, gal neturi pasirinkimo. Jeigu vietoj Darbo partijos paimtų konservatorius, kaip ne kartą netiesiogiai siūlėsi Andrius Kubilius, Algirdas Butkevičius žino, kad būtų mustelbtas, liktų šešėlyje. O kas nori būti šešėlyje ir koalicijoje groti antru smuiku. Geriau jau kęsti vagių kompaniją. Bet šis kartas yra ypatingas – nuo dabartinio pasirinkimo priklausys pačių socialdemokratų ateitis, nes jie yra valdžios varomoji jėga ir ant jų munduro kris susikompromitavusių kolegų dėmės.

Istorijoje apie valią grįžkime dvidešimtį metų atgal, kai buvo atkuriamas mūsų valstybė. Ir tuomet buvo reikalinga valia – ir dar kokia valia. Tada veikė Vytauto Landsbergio valia. Prisimenu, iš pirmo didžiojo mitingo Vingio parke grįžusi moteriškė pasakojo, kad ji tame mitinge, vykusiame dar sovietinės Lietuvos laikotarpiu, stovėjo už medžio, – jeigu saugumas fotografuotų ar filmuotų, kad ji nebūtų užfiksuota ir neužsitrauktų bėdos. Į mitingą ji atėjo – gal iš solidarumo, gal iš smalsumo, bet su baime ir stovėjo už medžio. O kiek buvo nepatenkintų sąjūdiečiais „ramybės drumstėjais“ ir dar daugiau – stovinčių už medžių, – dėl viso pikto, kad bloga akis nepamatytų. O Sąjūdžio vadas Vytautas Landsbergis nestovėjo už medžio, nors jį iki šiol kaimo bobutės, jaunystę palaidojusios kolūkio tyrlaukiuose, linkniuoja kaip kolūkių griovėją, – sako, visi turėjo darbą, nors jau užmiršo, kad net kiaulių šėrėjos nevalgė pačių užaugintos mėsos, nes ją išveždavo į Maskvą ir Leningradą. Kažkam juk reikėjo stovėti priekyje. Profesoriumi priskaičiuoja daug nesimpa-

tiškų charakterio bruožų (kaip ir dabartinei Prezidentei). Iš tiesų, tai žmogus, kurio prie žaizdos nepridėsi, bet tuomet to ir nereikėjo. Tuomet reikėjo sugriauti blogio imperiją ir reikėjo valios. Ir šis Profesorius (muzikantas, kaip tikėdamiesi paniekinti sakė ir tebesako jo nemylėtojai) sugebėjo išstovėti ir paskui save iki pergalės atvesti tokius pat kaip jis arba net ištraukti tuos iš už medžių.

Ženkime dar vieną žingsnį istorijoje atgal – į 1926 metus. Vadinamąjį valstybės perversmą kai kurie šiandieniniai istorikai vadina vos ne Lietuvos istorijos dėme, nes ginkluoti kariškiai, neapsikešdami bolševikuojančių chuliganų ir matydami, kad kairioji valdžia nenori ar negali sutramdyti chuliganų raudonomis vėliavomis ir raudonais raiščiais, užėmė Prezidentūrą ir pašalino teisėtai išrinktą Prezidentą Kazį Grinių. Manau, kad šiandieniniai istorikai ims geriau suprasti to meto Lietuvos situaciją, nes gyvena istorijos laikotarpiu, kai Rusija viso pasaulio akivaizdoje akiplėšiškai dorojasi su Ukraina – savo brolių slavų valstybe. Mūsų istorikai apie 1926-uosius iki šiol vis sakydavo: nebuvo tuomet jokio pavojaus. Ir dabar kai kas sako, kad be reikalo Lietuvoje kai kas kelia triukšmą dėl Rusijos pavojaus. O tuomet, laimėjus kairiesiems – liaudininkams, kurie neturėjo valios pasipriešinti bolševizmui, nedaug trūko iki tokio – raudonojo perversmo, kuriam perversmininkus taip pat ruošė sovietinė Rusija – visi pagrindinės Komunistų partijos vadai buvo ruošiami Maskvoje ir permetami į Kauną. Jeigu nebūtų atsiradusi valia užkirsti tam kelią, Lietuvos sovietizacijos istorija būtų trukusi kur kas ilgiau, nebūtų spėjusios atsistatyti nepriklausomos lietuvių kartos ir šiandien vargu ar turėtume nepriklausomą valstybę. 1926 m. valdžios pasikeitimo būdas gal ir nebuvo pats geriausias, žiūrint šios dienos akimis, bet buvo išsaugota Lietuvos valstybė. Jos sunaikinimas atsidėjo 14-kai metų, iki 1940-ųjų birželio 15-osios, kuomet į Lietuvos teritoriją buvo įvesti sovietinės Rusijos kariuomenės daliniai, kaip dabar į Ukrainos Krymą buvo įvesti tos pačios Rusijos, tik jau nebe sovietinės, daliniai ir apgaulingu būdu bandomi įvesti į rytinę Ukrainos dalį. Per tuos 14 nepriklausomų metų mūsų seneliai ir proseneliai spėjo sustiprėti ir užauginti tokių pat nepriklausomų vaikų kartą, kuri po to sugebėjo 10 metų miškuose priešintis antrajai okupacijai. Ši karta perdavė nepaklusnumo akciją disidentų judėjimui, kurios ryškiausias darbas buvo „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika“ – pagrindinis antisovietinis leidinys, per išėviją pasiekęs pasaulio ausis. O po to jau atėjo mūsų – Sąjūdžio kartos eilė. Taigi esame valios vaikai.

Lietuvą kūrė ir tebekuria valia, ir kol jos bus, Valstybė gyvuos, žinoma, jeigu tą valią remsime ir mes, tauta.

Vyriausybės nariai viceministrų klausimu laukia STT išvadų

Ministrų kabineto nariai tartinai žada viceministrus tvirtinti tik sulaukę specialiųjų tarnybų išvadų. Tokius atsakymus liepos 16 d. žiniasklaidai pateikė finansų, ūkio ir kultūros ministrai.

Visose trijose ministerijose keisti viceministrų skaičiaus neplanuojama.

Prezidentė Dalia Grybauskaitė trečiadienį pasirašė ministro pirmininko pateiktą naują Vyriausybės sudėtį. Apie tai valstybės vadovė pranešė per bendrą spaudos konferenciją su premjeru Algirdu Butkevičiumi.

Naujai tvirtinant Vyriausybės sudėtį teikiamos trys naujos ministrų kandidatūros. Į aplinkos ministrus vietoj išvykusio dirbti į Europos Parlamentą „tvarkiečio“ Valentino Mazuronio teikiama buvusio ūkio viceministro Kęstučio Trečioko kandidatūra.

Vietoj į Europos Komisiją deleguojamo socialdemokrato Vytenio Povilo Andriukaičio sveikatos apsaugos ministrė patvirtinta parlamentarė Rimantė Šalaševičiūtė. Į žemės ūkio ministrus, atsistatydinus Vigilijui Juknai, patvirtinta „darbietė“ Virginija Baltraitienė.

Kalbėdama apie viceministrus, Prezidentė pabrėžė skaidrumo klausimą.

„Visi naujai paskirti ministrai turės kreiptis į specialiąsias tarnybas ir gauti dėl kiekvieno būsimo skiriamą viceministro tam tikrą skaidrumo informaciją. Aš labai tikiuosi, jog premjeras užtikrins, kad jeigu tokia informacija yra, tokie viceministrai neturės būti paskirti“, – sakė D. Grybauskaitė.

Premjeras, dėkodamas šalies vadovei už pasitikėjimą Vyriausybę, patikino, kad nurodymas gauti pažymas dėl naujų viceministrų skaidrumo išlieka.

Premjeras A. Butkevičius ir Prezidentė D. Grybauskaitė pristatė naują Vyriausybę. R. Dačkaus nuotr.

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

Paskutinis skambutis Aleksandros Kazickienės lituanistinėje mokykloje

NEILA BAUMILIENĖ

Per 2013–2014 mokslo metus Aleksandros Kazickienės lituanistinėje mokykloje (AKLM) mokėsi 30 mokinių ir dirbo 10 suaugusių. Mokiniai lankė lietuvių kalbos ir literatūros, geografijos ir muzikos, „šiuolaikinės Lietuvos“ pamokas, kurių metu buvo rodoma vaizdinė medžiaga apie Lietuvą. Mažesnieji mokėsi darželio klasėje. Mokyklą lankė ir trys lopšelinukai. AKLM veikė 36 šeštadienius po keturias akademines valandas (45 minučių). Mokytojais ir toliau dirbo Renata Petrauskienė (lietuvių kalbos ir literatūros), Ramunė Kurbanovienė (pradinių klasių), Jolanta Vilčinskienė (geografijos), Irma Diržius (muzikos), Rita Klimavičienė (darželio klasės ir muzikos) darželio klasės mokytojos padėjėja išdininkė Daiva Matonienė, lopšelio pamokas vedė ir Neila Baumilienė. Administracijos nariais buvo Gintautė Genender (tinklalapio administratorė), Daiva Matonienė (išdininkė), Snieguolė Furajevienė (vedėjos pavaduotoja), Neila Baumilienė (mokyklos vedėja).

Per praėjusius mokslo metus

Mokslo metų pabaigos akimirka Aleksandros Kazickienės lituanistinėje mokykloje.

AKLM rengė šventes, keliones ir dalyvavo konkursuose. Mokiniai rudenį vyko į moliūgų lauką, šventė Halloweeną, paminėjo Visų Šventų dieną, prisiminė rytinio Long Islando lietuvių Vyčių bendruomenę ir jos akty-

viausius narius, jau mirusius Birutę ir Ferdinandą Lučkas – žiūrėjo skaidrių montażą bei aplankė Lučkų kapus.

Gruodis buvo skirtas pasiruošimui Kalėdoms, kurių metu daugiausia kūrybinių jėgų ir kantrybės atiduoda mokytojos Irma Diržius, Ramunė Kurbanovienė, Renata Petrauskienė ir Rita Klimavičienė. Kalėdinio rytmečio spektaklis tema „Ledinukas“ vyko su Kalėdų seneliu, kuriuo buvo Lietuvių Bendruomenės narys, menininkas Algis Anglickas. Kaip niekada gausiai (net 22 dėžutes) AKLM paaukojo tarptautinei akcijai „Kalėdų kūdikis“. Šios akcijos tikslas – kad šeimos prieš šv. Kalėdas dalintųsi savo meile, malda ir materialine gerove su nepasiturinčiais vaikais visame pasaulyje. Į batų dėžutę yra sudedamos naujos dovanos, nedideli, bet reikalingi kasdieniai daiktai: muilas, dantų priežiūros reikmenys, drabužėliai, kanceliarinės priemonės. Taip vaikai mokomi galvoti apie tuos, kurie vargsta. Labai smagu, kad AKLM mokinių Aiden, Kai ir Leilos mamytės Gintės Genender iniciatyva prigijo ir tapo daugelio AKLM šeimų kasmetiniu išsipareigojimu ir gerumo misija.

AKLM vedėjos pavaduotoja Snieguolė Furajevienė suorganizavo puikią kelionę į New Yorko miestą, kur buvo

Pareikšdama dėkingumą ir meilę Kazickų šeimai už pasitikėjimą ir finansinę pagalbą, AKLM kasmet sukuria atminimo dovaną. Oksanos Rahbari talento vaisius – AKLM emblema medyje.

aplankyti „Radio City Hall“ užkulisiai bei surengta ekskursija po Rockefellerio centro pagrindinius pastatus.

Vasario mėnuo – Užgavėnių metas, kai mokykloje gaminamos kaukės, valgomi blynai. Vasarį taip pat rašėme Nacionalinį diktantą. Balandį – šv. Velykos – margučių diena. Dažėme kiau-

Lietuvos konsulas New Yorke baigė savo kadenciją

Valdemaras Sarapinas, Lietuvos generalinis konsulas New Yorke, baigė savo kadenciją ir išvyko į Lietuvą. Konsulas buvo neseniai paskirtas eiti kitas valstybines pareigas. Dėkodamos už neįkainojamą indėlį į New Yorko ir kitų valstijų lietuvių bendruomenių gyvenimą, lietuvių organizacijos rengė atsisveikinimo renginius, linkėjo konsului sėkmės naujuose darbuose – apie visa tai jums papasakosime artimiausiu laiku. Tuo tarpu – keletas atsisveikinimo akimirkų nuotraukose.

New Yorko lietuviai gausiai susirinko atsisveikinti su konsulu. Arūno Tirkšliūno nuotr.

Connecticuto lietuviai suorganizavo šiltą atsisveikinimo popietę. Rasa Dooling nuotr.

Jonas ir Jūratė Kazickai džiaugiasi Oksanos Rahbari kūrinium.

Aleksandros Kazickienės lituanistinės mokyklos archyvo nuotraukos

šinius ir juos ridenome, ieškojome pievoje. Balandį, dr. Juozo P. Kazicko 96 m. gimimo dienos proga mokytoja Jolanta Vilčinskienė su mokiniais sukūrė gimtadienio atvirutę. Motinos dieną šventėme kartu su mamytėmis, kurios pasakojo apie savo vaikus vaikystėje, joms teikiamos gėlės, vaikų gamintos atvirutės, dainuojamos dainos, AKLM mokinių ir jų mamų (mama ir aš, kūdikis, ir mama ir aš dabar) skaidrių montažą ir vaikų balso įrašus su sveikinimais sukūrė Vilija Baumilaitė. Gegužis ir birželis – egzaminų dienos, pasiruošimas mokslo metų pabaigos šventei.

Dvi naujos AKLM šiais mokslo metais buvo AKLM mokinės Aistės Furajevaitės sugalvotas „Vaivorykštės“ projektas, kurio metu kas mėnesį daugiausiai lietuviškai mokykloje kalbantys vaikai būdavo apdovanojami žaislų parduotuvės kortele, o mokslo metų pabaigoje nugalėtojai buvo nuvežti pažaisiti kėgliais. Aistė sukūrė ir mokyklos paskyrą „Facebook“ socialiniame tinkle. Taip pat AKLM mokytojos dalyvavo Kazickų šeimos fondo inicijuojame lietuvių kalbos egzamine (mokytojos lituanistės Ramunė Kurbanovienė bei Renata Petrauskienė įėjo į egzaminų komisiją, o kitos mokytojos egzaminu metu joms padėjo). Egzaminas vyko New Yorke, jame dalyvavo 21 paauglys iš 5 valstijų JAV rytiniame pakraštyje. Egzaminu tikslas buvo patikrinti mokinių lietuvių kalbos žinias ir suteikti dokumentus amerikietiškomis mokykloms, kad už ilgametį mokymąsi lituanistinėse mokyklose mokiniai gautų lietuvių kalbos kaip užsienio kalbos „kreditus“ amerikietiškos mokyklos baigimo atestatuose.

AKLM 2013–2014 mokslo metų pabaigos šventės metu buvo ne tik sugiedotas Lietuvos himnas, prisiminta mokyklos mecenatė a. a. Aleksandra Kazickienė, sukalbėta malda už dr. Kazicko sveikatą (kai ruošėme straipsnį spaudai, liepos 9 d. dr. Juozas Kazickas mirė – Red.), tylos minute prisiminti mirusieji bei žyvusieji už laisvę Lietuvoje, Ukrainoje ir visame pasaulyje, išdalinti pažymėjimai ir garbės raštai mokiniams, tačiau visus ypač pradiugino Luko, Markaus ir Sabrinios mamytė Oksana Rahbari, kuri AKLM mokyklos logo išdegino medyje, ir ši ženklą nuo viso AKLM kolektyvo padovanojo Kazickų šeimai. Pareikšdama dėkingumą ir meilę Kazickų šeimai už pasitikėjimą ir finansinę pagalbą, AKLM kasmet sukuria atminimo dovaną – ja šiemet ir buvo Oksanos (naujai atrasto talento) vaisius – AKLM emblema medyje.

AKLM reiškia ypatingą padėką mokinių šeimoms, kolektyvui ir draugams už finansinę paramą ir įvairią pagalbą. Foto metraštininkės Snieguolė Furajevienė ir dukra Aistė įamžino šimtus akimirų. Columbia University profesorius Rimas Vaičaitis praleido kiekvieną šeštadienį mokyklėlėje, pagelbėdamas žiniomis ir darbais.

Aleksandros Kazickienės lituanistinė mokykla tęsia savo misiją ugdyti Lietuvos išeivijos jaunimo meilę lietuvių kalbai, tradicijoms ir kultūrai, skatinti mokinių kūrybinę veiklą ir diegti meilę Lietuvai. Tai didžiulis darbas, kurį kartu atlieka tėvai, mokytojai, administracija, Rytinio Long Islando bendruomenė, padedant JAV LB Švietimo tarybai bei Lietuvių Fondui Čikagoje. Reiškiami didžiulę padėką Kazickų šeimai už tęstinę finansinę paramą.

Neila Baumilienė – Aleksandros Kazickienės lituanistinės mokyklos vadovė.

Uždaryta dar viena lietuviška šventovė Šv. Kazimiero bažnyčia Paterson, NJ

Šių metų kovo 2 d. paskutinį kartą buvo atnašaujamos šv. Mišios Šv. Kazimiero bažnyčioje, Paterson, New Jersey. Kertinis akmuo rodo, kad dabartinė bažnyčia pastatyta 1961 metais. Tačiau jos parapijos istorija daug senesnė. Patersono lietuvių iniciatyva pamaldos lietuvių kalba jau vyko 1911 metais. Tų metų spalio 29 d. šv. Mišios lietuvių kalba buvo atnašaujamos Šv. Jono parapijos mokyklos patalpose, Patersono mieste. Po metų buvo pastatyta Šv. Kazimiero bažnyčia, kur pamaldos lietuvių kalba vyko reguliariai. Padidėjęs parapijiečių skaičius paskatino naujosios Šv. Kazimiero bažnyčios pastatymą.

Patersono Šv. Kazimiero parapija ir bažnyčia plačiai aprašomos Audronės Viktorijos Škiudaitės knygoje „Lietuvių pėdsakai Amerikoje“. Ten rašoma, kad Patersonas buvo geležies ir tekstilės pramonės miestas. Pirmieji lietuviai į Patersoną atvyko 1892 m. 1900 m. buvo įsteigta Šv. Kazimiero draugija. Ši draugija įkūrė lietuvišką Šv. Kazimiero parapiją. Pirmasis klebonas buvo kun. A. Daugis. 1911 m. parapijai jau priklausė 198 parapijiečiai. Klebonas Daugis ėmė statyti bažnyčią, kuri buvo pašventinta 1912 m. 1917 m. buvo pastatyta klebonija ir parapijos salė.

Šv. Kazimiero parapija buvo tas centras, aplink kurį sukosi lietuviška veikla. Susikūrė parapijos choras, buvo suorganizuota Šv. Vardo draugija ir Šv. Teresės draugija, įsisteigė Lietuvos vyčių organizacija. Vėliau buvo įsteigtas BALF'o skyrius, o po karo – Tremtinių draugija. 1951 m. buvo įsteigta šeštadieninė lituanistinė mokykla.

Šv. Kazimiero parapijoje dirbo daugelis klebonų. 1936 m. klebonu paskirtas kun. J. Kinta, kuris bažnyčią remontavo ir sugebėjo panaikinti parapijos skolas. Po karo į Patersoną atvyko daugiau lietuvių, ir 1960 m. Šv. Kazimiero parapija jau turėjo 885 parapijiečius. Buvo nutarta statyti naują bažnyčią,

kuri buvo baigta 1962 m. 1963 m. kun. Viktoras Dabušis buvo atsiųstas į Šv. Kazimiero parapiją vikaru. Vikaru jis išbuvo aštuonerius metus, o tada tapo klebonu. Išstarnavęs parapijoje 17 metų, klebonas Dabušis išėjo į pensiją. 1984 m. į Šv. Kazimiero parapiją atvyko lietuvis kunigas A. Bertašius, bet jam išvykus, parapija nebeturėjo lietuvių kunigo. Paskutinius 12 metų parapiją administravo kunigas John Hanley, kuris nekalbėjo lietuviškai.

Parapijiečių skaičius paskutiniu metu labai sumažėjo. Pasak kun. John Hanley, pajamų nepakako parapijos išlaidoms padengti, o buvusių parapijiečių vaikai, vaikaičiai nebegyvena Patersono mieste. Jie persikėlė į kitas vietas. Paskutiniu metu parapijai priklausė 25 šeimos.

Paskutinės šv. Mišios Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje kovo 2 d. atnašavo vietinis vyskupas Bishop Serratelli. Tą dieną jis pasirašė dokumentus, kuriais remiantis yra uždaroma 102-jus metus Patersono mieste veikusi lietuviška bažnyčia. Birželio 19 d. diecezijos laikraštyje pranešama, kad buvusi Šv. Kazimiero lietuvių bažnyčia ir klebonija jau parduotos protestantams, ir dabar ten veiks bažnyčia,

vadinama Grace Gospel Church.

Bažnyčios pardavimo atveju visuomet kyla klausimas – koks bus bažnyčios religinio meno kūrinių likimas. Pasak kunigo Hanley, Kryžiaus keliai, švento vandens indai ir statulos bus padovanotos kitoms parapijoms. Šiluvos Marijos statula bus perkelta prie pastato, kuriame

veikia Patersono diecezijos centras. O 16-os pėdų aukščio lietuviškas kryžius buvo perkeltas prie katalikų labdaros organizacijos pastato

Oak Ridge, New Jersey. Tame miestelyje yra įkurtos patalpos neįgaliesiems, kurias administruoja katalikų labdaros organizacija – Catholic Charities.

Šv. Kazimiero parapija savo lietuvišką kryžių padovanojo tai organizacijai, ir kryžius buvo pastatytas naujoje vietoje – priešais būstinę,

kur veikia Department of Persons with Disabilities (neįgaliųjų departamentą) organizacija. Nuotrauka diecezijos laikraštyje rodo, kad

kryžius stovi gražioje vietoje, šalia gražiai žaliuojančių medžių. Rašoma, kad

nakties metu kryžius apšviečiamas.

Šv. Kazimiero bažnyčios priekyje yra didingas Šv. Kazimiero vitražas. Vitražo apačioje ryškiai matosi parašas „St. Casimir“. Dabar Šv. Kazimieras stebės kitus maldininkus – Grace Gospel Church narius.

Parengė Rimas Černius

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Linkėjimai iš sostinės

Čikagos lietuvių skautai iš „Aušros Vartų/Kernavės“, „Nerijos“ ir „Lituanicos“ tuntų susirinko Washington DC dalyvauti „Paslapčių ieškonėje“. S. v. ps. fil. Aldžio Liubinsko nuotr.

Paslapčių ieškonė '14
WASHINGTON DC

Paslapčių ieškonės dalyviai sveikina Skautybės Kelio skaitytojus ir linkime jums smagios skautiškos veiklos!

Lietuvos Ambasadoje
Vašingtone
2014 m. birželio 15 d.

(List of handwritten signatures and names of participants follows)

Lina Meilutė, Eglė Keturakytė, Gytis Kelmelis, Eriks Keturakis, Martynas Juškėlis ir Vilius Dundzila (vadovas).

Pavargę grįžo į Čikagos Monroe uostą: Eriks Keturakis, Gytis Kelmelis, Linas Meilus (vadovas), Lina Meilutė, Mikutis Meilus. Viliaus Dundzilo nuotraukos

PRENUMERUOKIME IR SKAITYKIME „DRAUGĄ“!
WWW.DRAUGAS.ORG

Š. m. liepos 10 d. grupė lietuvių jūrų skautų ir jūrų skaučių iš Čikagos „Nerijos“ ir „Lituanicos“ tuntų pradėjo kelionę į Buriavimo stovyklą, kuri vyko Rake. Kelionė prasidėjo Čikagos Monroe uoste. Pirmąją dieną skautai plaukė iki Waukegano uosto. Sekant oro pranešimus ir nesulaukus palankių oro sąlygų, kurios leistų perplaukti Michigano ežerą iki Holland, MI, burlaivis saugiai grįžo į Čikagą. Bravo visiems skautams ir skautėms bei jų vadovams!

Žaidžiantys Jėzaus komandoje

Atkelta iš 1 psl.

Vėliau renginys tęsėsi Karininkų ramovėje, jis pradėtas Ateitininkų federacijos pirmininkės Rozvitos Vareikienės sveikinimo žodžiu. Ji ragino atsigrežti 25-eriais metais atgal į Atkuriamąjį ateitininkų suvažiavimą, prisiminti savo maldose tiek iki šiol besidarbuojančius, tiek jau išėjusius į amžinybę mūsų organizacijos narius. Ateitininkams tenkanti garbė – perimti iš Baltarusijos jaunimo Pasaulio Jaunimo Dienų kryžių – skatina mus dar uoliau liudyti Kristų visam pasauliui.

Savo sveikinime Šiaurės Amerikos ateitininkų tarybos pirmininkas dr. Tomas Girnius pastebėjo, kad ateitininkų svoris iš Amerikos jau perėjo į Lietuvą. Lietuvoje gyvenantiems ateitininkams atėjo laikas dalintis savo sukauptu bagažu su broliais iš užjūrio. T. Girnius ragino ateitininkus save tapatinti ne kaip organizaciją, o kaip krikščionišką sąjungą.

Įdomių minčių galima buvo pasisemti ir iš dr. Tomo Girniaus metinio pranešimo. Jis kalbėjo apie du šventus popiežius: Joną Paulių II ir Joną XXIII. Žiniasklaida juos supriešino, priskirdama jiems konservatyvias ir liberalias pažiūras, tačiau jų laikysena tam tikrais klausimais liudijo priešingai. Jonas Paulius II pasisakė prieš 2003 m. Irako karą, mirties bausmę, prieš rasizmą. Aktyviai kovojo už žmogaus teises, darbininkų teises, gamtos apsaugą, vargšus. Tai prieštaravo jo kaip konservatyvaus žmogaus įvaizdžiui. Nors Jonas XXIII yra tapatinamas su liberaliomis pažiūromis, tačiau jis kovojo prieš kontracepciją, skrybas, dirbtinį apvaisinimą, homoseksualių seminaristų išventinimą į kunigus. Pasak dr. Tomo Girniaus, popiežius Pranciškus mus moko, kad šie du vyrai yra lyg du Bažnyčios sparnai ir jie abu yra Bažnyčios milžinai, abu šventi, abu nenuilstamai ieško tiesos, iš abiejų gali daug ko pasisemti.

Dr. Vygantas Malinauskas savo pranešimą susiejo su Pasaulio futbolo čempionatu. Jėzus tikisi, kad žaisime jo komandoje. Būti pakviestam į jo komandą – reiškia nuolat treniruotis, kad galėtume atsilaikyti kiekvienoje situacijoje pastoviai liudydami savo tikėjimą. „Ar mes pasirenkę rimtai treniruotis, kad įgytume formą varžytis su pasaulio dvasia?“, – klausė dr. Malinauskas.

Po akademinės kongreso dalies vakaro programa kvietė atsipalaiduoti ir pasidžiaugti buvimu kartu. Savo muzikiniiais talentais dalinosi ateiti-

Ateitininkų eiseną Vilniaus gatvėmis

Kristinos Šmulskytės nuotr.

ninkas ir seminaristas Vincentas Lizdenis. Programą apvainikavo puikus jaunųjų ateitininkų sukurtas filmas, atspindintis 25-erius ateitininkijos gyvavimo metus nuo Atkuriamojo sąjūdžio pradžios 1989 m.

Vakarą užbaigė suvažiavimo dalyvių malda prie Pasaulio Jaunimo dienų kryžiaus Vilniaus arkikatedros bazilikos šv. Kazimiero koplyčioje. Nuo 1984 m. popiežiaus Jono Pauliaus II dovanotas kryžius keliauja po visą pasaulį, jį liečia, prie jo meldžiasi jaunimas iš visų penkių pasaulio žemynų. Ateitininkams teko garbė perimti šį kryžių iš Baltarusijos jaunimo. Arkiv. Gintaras Grušas vedė Kryžiaus pagarbinimo pamaldas, kuriose kvietė aukoti Kristui savo kentėjimus ir dėkoti už Jo begalinę meilę auką.

Liepos 13 d., sekmadienį, buvo išrinkta Ateitininkų federacijos taryba, valdyba ir kontrolės komisija. Ateitininkų tarybą ateinančiais metais atstovaus: Paulius Auryla, Irma Kuliavienė, s. Daiva

Kuzmickaitė, dr. Vygantas Malinauskas ir Tomas Girnius.

Į Ateitininkų federacijos valdybą buvo išrinkti: Agnė Markauskaitė, Paulius Mieželis, Justinas Juknys ir Gediminas Plečkaitis. Kontrolės komisijoje dirbs: Arūnas Pemkus, Elena Bučelytė, Kęstutis Bagdžius. Ateitininkų federacijos pirmininku išrinktas Vaidotas Vaičaitis.

Suvažiavimas baigėsi iškilmingomis šv. Mišiomis Vilniaus Arkikatedroje bazilikoje, kurioms vadovavo ateitininkų dvasios tėvas arkiv. Gintaras Grušas.

Po šv. Mišių organizacijos nariai rinkosi į padėkos popietę Vilniaus universiteto kavinėje.

Atkuriamasis ateitininkų suvažiavimas įvyko Vilniaus Moksleivių rūmuose 1989 m. lapkričio 25–27d. Jo šūkis buvo „Dievas yra Meilė“. Suvažiavimas prasidėjo Vilniaus Arkikatedroje bazilikoje šv. Mišiomis, kurioms vadovavo kardinolas Vincentas Sladkevičius. Suvažiavimą malda pradėjo dvasios vadas kun. Vaclovas Aliulis. Dr. Vincentas Rastenis paskelbė Lietuvos ateitininkų federacijos atkūrimo aktą. Lietuvos ateitininkų federacijos pirmininku išrinktas dr. Arvydas Žygas.

Pasak ilgamečio AF vado Juozo Polikaičio, kuris vienas iš nedaugelio išėivijos lietuvių tuomet atvyko į suvažiavimą, išėivius džiugino atšylantys Lietuvos sukaustę komunizmo ledai. Lietuva, sukurta tėvų pasakojimų vaiko vaizduotėje, po daugelio metų parodė jau savo pasikeitusį, sužalotą ir dar baimių sukaustytą veidą. Taip gausiai susirinkęs ateitininkijos jaunimas (jų susirinko per 500), nors jau pagautas ir įkvėptas laisvės vėjo, bet vis dar buvo nedrąsus reikšti savo nuomonę. Išėivijos lietuviai iš pradžių nepatikliai žiūrėję į organizacijos besikalančius daigelius Lietuvoje, vėliau visomis išgalėmis stengėsi padėti ką tik iš už geležinės uždangos išsivadavusiems tautiečiams. Jie perdavė Dainavoje sukauptą stovyklavimo patirtį, dalinosi ideologine bei dvasine literatūra, akademinės veiklos organizavimu. Kartu su kun. Vaclovu Aliuliu ir dr. Vincu Rasteniu ateitininkijos atsikūrimui svarų indėlį įnešė ir dr. Arvydas Žygas. Pasak Juozo Polikaičio, tai buvo žmogus peržengęs visas savo ribas, dažnai dėl idėjos, dėl žmogaus, užmiršdavęs net laiko ir erdvės pojūčius. Kartu su dr. V. Rasteniu jis apvažinėjo visą Lietuvą gaivindamas ateitininkų organizaciją įvairiuose Lietuvos kampeliuose. Jis mokė Lietuvos vadovus ateitininkiškos stovyklavimo patirties, jam nebuvo nieko skaudžiau, kai buvo nustumiamas vaikas. Dr. Arvydas Žygas gyvendamas kartais penkis gyvenimus iš karto, aukodamas net savo miego valandas greitai sudegė ir dabar džiaugiasi 25-erių metų ateitininkijos gyvavimo vaisiais Danguos tėvynėje.

Dėmesys saugumui ir ekonominei diplomatijai

Atkelta iš 1 psl.

Šalies vadovės teigimu, būtina stiprinti ir Lietuvos ekonominę diplomatiją. Reikia geriau išnaudoti turimą potencialą pritraukti gamybos ir paslaugų įmones, taip pat investicijas iš užsienio.

Prezidentė pabrėžė, kad svarbu atsakingai rengtis Lietuvos deryboms dėl narystės Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijoje, kuri jungia stipriausias pasaulio ekonomikas.

Veiksmingą atstovavimą ekonominiams šalies interesams ir lietuvių įsitvirtinimą tarptautinėse organiza-

cijose susitikime su Lietuvos diplomatinė atstovybių vadovais pabrėžė ir užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius.

Kitas svarbus uždavinys – didinti savo gretas ES ir kitose tarptautinėse organizacijose, padedant išsidarbinti tautiečiams ir sumaniai išnaudojant užsienyje jau dirbančius lietuvius.

Diplomatijos vadovas taip pat pabrėžė komunikacijos ir viešosios diplomatijos svarbą, kviesdamas dar aktyviau bendrauti tiek su šalies, tiek ir su užsienio visuomenėmis, efektyviau naudoti socialinę žiniasklaidą. Tai itin aktualu dabar, kai reikia atremti informacinės propagandos išpuolius.

Anot ministro, praėję metai buvo įsitvirtinimo tarptautinėse institucijose metai – akcentuotas sėkmingas pirmininkavimas ES Tarybai, narystė JT Saugumo Taryboje bei tvirti pamatai narystei Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijoje.

„Vertingiausias dividendas, kurį gavome – NATO sąjungininkų garantijos mūsų saugumui Rusijos agresijos akivaizdoje. Narystės nauda kaip niekad akivaizdi, kaip ir paskatinimas toliau aktyviai daryti savo namų darbus“, – diplomatinė atstovybių vadovams sakė L. Linkevičius.

Su Lietuvos ambasadoriais susitikęs ministras pirmininkas Algirdas

Butkevičius pristatė svarbiausius Vyriausybės darbus ir tolesnį strateginių šalių tikslų įgyvendinimą, padėjo diplomatams už jų darbą atstovaujant Lietuvai užsienio valstybėse.

A. Butkevičius ragino ambasadorius nebijoti sau kelti uždavinių ir iššūkių bei maksimaliai efektyviai išnaudoti jiems suteiktus įgaliojimus kalbėti ir veikti valstybės vardu, ginant Lietuvos ir jos piliečių interesus.

Pabrėžęs, kad Lietuvos interesų negalima dalyti į vidaus ir užsienio politiką, ministras pirmininkas pakvietė ambasadorius, dirbant kartu su jo vadovaujamu Ministrų kabinetu, aktyviai ir kūrybiškai prisidėti prie šios Vyriausybės programos įgyvendinimo.

Lietuvos diplomatinė atstovybių vadovų suvažiavimas Vilniuje vyksta liepos 16–18 dienomis.

Su užsienio šalyse reziduojančiais Lietuvos ambasadoriais susitiko Prezidentė Dalia Grybauskaitė.

Roberto Dačkaus nuotr.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Naujoji kadencija bus kitokia

Vilnius (alkas.lt) – Liepos 14 d. surengtoje pirmojoje naujosios prezidentavimo kadencijos spaudos konferencijoje Prezidentė Dalia Grybauskaitė apžvelgė svarbiausius savo antrosios kadencijos darbus ir prioritetus, kuriems ketina skirti didžiausią dėmesį – tai socialinis, valstybės, energetinio saugumo užtikrinimas, kova su korupcija, ekonominis augimas ir informacinis saugumas.

„Pirmąją kadenciją vadinu krizės suvaldymo ir ekonominės stabilizacijos laikotarpiu. Ši, naujoji kadencija, be jokios abejonės, bus jau kitokia ir labai tikiuosi, kad visi kartu ją galėsime skirti būtent mūsų socialinei žmonių gerovei ir gyvenimo kokybei tvirtinti“, – sakė Prezidentė.

Pasak Prezidentės, atsižvelgiant ekonomikai būtina užtikrinti socialinę žmonių saugumą – tai ir darbo vietos, ir orus pragyvenimas. Todėl būtina didinti pajamas, mažinti socialinę atskirtį.

Ji taip pat pabrėžė valstybės saugumo ir ypač karinio apginamumo stiprinimą. Bendradarbiavimas su sąjungininkais yra viena iš tų garantijų, kurios būtinos, kad užtikrintume savo regiono saugumą, tačiau svarbu ir patiems stiprinti savo gynybą.

Prezidentės teigimu, būtina toliau užtikrinti energetinį saugumą ir savarankiškumą, strateginių projektų tęstinumą – tai suskystintų dujų terminalas, elektros jungtis su Švedija, elektros ir dujų tinklų jungtis su Lenkija. Šie projektai Lietuvai yra gyvybiškai svarbūs.

Prezidentė kaip vieną iš svar-

biausių savo prioritetų nurodė tolesnę kovą su korupcija ir skaidrumo didinimą valstybės tarnyboje. Pasak D. Grybauskaitės, ypač didelį dėmesį reikia skirti stambiai korupcijai, kuri pasireiškia tiek grobstant arba mėginant grobstyti europinius pinigus, tiek per viešuosius pirkimus, tiek per politinę korupciją, tiek per politinį nepotizmą.

„Korupcija yra ta problema, kuri stabdo bet kurios tautos vystymąsi, apiplėšinėja žmones. Korupcija koncentruoja pinigus atskirų grupuočių ir interesų kišenėse ir, be jokios abejonės, kenkia valstybės augimui ir žmonių gerovės užtikrinimui“, – kalbėjo Prezidentė.

Ji pabrėžė, jog būtina toliau siekti ekonominio augimo ir tinkamai pasirošti euro įvedimui. Todėl Vyriausybės užduotis – ne tik užtikrinti sklandų perėjimą prie naujos valiutos, bet ir užkirsti kelią dirbtiniam kainų šuoliui. Taip pat viena iš pagrindinių užduočių – žmonių gyvenimo lygio kėlimas mažesniuose miestuose ir kaimuose, investicijų pritraukimas į regionus. Užsienio politikoje taip pat būtina ginti ir stiprinti ekonominius Lietuvos interesus, bendradarbiauti ir prekiauti su tomis šalimis, kur naudingiausia Lietuvai ir nėra politinės rizikos.

Kaip vieną iš prioritetų Prezidentė pabrėžė informacinę ir kibernetinę saugumą. Tai ypač svarbu susiduriant su prieš Lietuvą nukreipta propaganda ir mėginimais investuoti į tai, kad Lietuva ir lietuvis nustotų didžiulis valstybe, taptų nepilietiškas.

Lituanistinė stovykla Rusijos lietuvių vaikams

Vilnius (ELTA) – Liepos mėnesį Molėtų rajone Alantoje vyksta antroji Rusijos Šiaurės ir Sibiro lietuvių vaikų ir jaunimo lietuvių kalbos ir kultūros stovykla. Pirmoji surengta pernai vasarą Alantoje ir Birštone.

Į stovyklą atvyko 50 lietuvių kilmės vaikų ir jaunuolių iš Sankt-Peterburgo, Maskvos, Petrozavodsko, Medvežegorsko, Bratsko ir kt. Rusijos lietuvių bendruomenių ir lituanistinių mokyklų. Kai kurie iš jų stovyklavo ir pernai.

Stovyklautojai mokosi lietuvių kal-

bos, lietuviškų dainų ir šokių, susipažįsta su Lietuvos kultūra ir etnokultūra, dalyvauja kultūrinėse pažintinėse išvykose į Trakus, Anykščius, Molėtus ir Vilnių. Taip pat vyksta Lietuvos istorijos ir geografijos pamokos.

Švietimo ir mokslo ministerija stovyklą organizuoja siekdama, kad tokio pobūdžio stovyklos taptų gražia tradicija, padedančia Rusijos kraštuose gyvenantiems lietuviams mokytis lietuvių kalbos, išsaugoti tautinę kultūrą, palaikyti ir stiprinti ryšius su Lietuva.

Padės diegti demokratines reformas

Vilnius (ELTA) – Trišale Lietuvos, Lenkijos ir Ukrainos brigada siekiama padėti Ukrainai vykdyti demokratines reformas ir plėtoti efektyvias ir demokratiškai atskaitingas karines pajėgas, teigiama Krašto apsaugos ministerijos (KAM) pareiškime, reaguojant į Rusijos šmeižtą.

„Tikime, kad panašiai kaip savo laikų bendro su NATO šalimi – Lenkija – bataliono sukūrimas Lietuvai padėjo pagal vakarietiškus standartus reformuoti savo pajėgas ir įdiegti rei-

kiamus standartus, taip ir būsima trišalė brigada padės Ukrainai siekti tų pačių tikslų“, – teigiama pareiškime.

Jame aiškinama, kad brigadą planuojama formuoti pagal Europos Sąjungos kovos su krizėmis daugianacionalinių kovinių grupių pavyzdį. Brigados kariai esą bus dislokuoti juos priskyrusių šalių teritorijose, o priėmus sprendimą aktyvuoti brigadą arba jos dalį – į užduoties vietą vyks junginio sudėtyje.

Ar moterys galės būti vyskupėmis

Londonas (LRT.lt) – Anglikonų bažnyčios visuotinis sinodas balsuos, ar moterys gali būti skiriamos vyskupėmis. Praėjus 20 metų nuo to laiko, kai moterys galėjo tapti anglikonų kunigėmis, visuotinis sinodas spręs, ar jos gali bažnyčioje užimti vadovaujančius postus.

Jei visuotinis sinodas nuspręs, kad anglikonų vyskupijai moteris gali vadovauti, sprendimus dar turės tvirtinti ir abeji parlamento rūmai.

Pirmas bandymas 2012 m. nepavyko. Tuometinis anglikonų dvasinis vadovas Rowan Williams nusivylęs pareiškė, kad bažnyčia prarado pasitikėjimo priemonę. Dabar sinodo sudėtis nepasikeitė, bet jei šįkart rezultatas būtų teigiamas, dar šiemet moterys būtų paskirtos anglikonų vys-

kupėmis Jungtinėje Karalystėje, nors pasaulyje jų jau yra ne viena dešimtis.

Išstatymas, dėl kurio balsuos sinodas, numato ir išimtis. Parapijiečiai, kurie nenorės moters vyskupės, galės reikalauti, kad postą užimtų vyras. Kitus ginčius, jei turės spręsti ombudsmanas.

Apžvalgininkai spėja, kad ginčiai dėl moterų vyskupių gali dar labiau sušaldyti anglikonų bažnyčią, nes mažai tikinčiųjų ne tik prieš moteris vyskupas, bet ir prieš moteris kuniges.

Lapkričio 17 d. visuotinis sinodas tars galutinį žodį, ar moterys gali būti anglikonų vyskupėmis. Pasak ekspertų, priėmus teigiamą sprendimą, atsirast dar viena kliūtis suartėti su katalikų ir evangelikų bažnyčiomis.

Nusprendė: EK vadovu bus J. C. Juncker

Strasbūras (ELTA) – Europos Parlamento (EP) nariai pritarė buvusio Liuksemburgo premjero Jean Claude Juncker kandidatūrai Europos Komisijos vadovo postui užimti.

Už šį politiką balsavo 422 deputatai, prieš – 250. 47 atstovai nuo balsavimo susilaikė, 10-ties balsai nebuvo įskaityti. Dabartinį EK vadovą Jose Manuel Barroso J. C. Juncker pakeis lapkritį, kuomet savo kadenciją baigs dabartinė Komisija.

Prieš balsavimą kalbėdamas europarlamentarams, J. C. Juncker teigė lai-

kinai sustabdysiantis ES plėtrą, tačiau patikino, kad sieks santykių stiprinimo su Moldova, Ukraina ir kitomis su Rusija besiribojančiomis šalimis.

Per pastaruosius dešimt metų bendrija plėtėsi kaip niekad sparčiai, į savo gretas priimdama 13 naujų narių. Pernai liepą prie ES prisijungė Kroatija, sausio mėnesį derybas dėl narystės pradėjo Serbija. Plėtros tempui sumažėjus, Albanijos, Juodkalnijos bei Bosnijos ir Hercegovinos likimas kol kas neaiškus.

„Costa Concordia“ ruošiamasi nutempti

Greitai „Costa Concordia“ pavirs metalo laužu

Roma (ELTA) – Liepos 15 d. inžinieriai emė tvirtinti paskutines „Costa Concordia“ nuolaužoms tempti skirtas grandines.

114 500 tonų sveriantis laivas netoli Italijos Giglio salos nuskendo 2012 m., nuo to laiko inžinieriai, narai ir technikai įdėjo daugybę pastangų lainerių užkelti ant specialios platformos, jį iš-

tiesinti ir pritvirtinti prie specialių pontonų, kurie nuolaužas turėtų išlaikyti virš vandens tempimo metu.

Baigus paskutinius grandinių tvirtinimo darbus, du kartus už „Titaniką“ didesnis laivas liepos 21 dieną bus pradėtas tempti į Genujos uostą. Atitemptas laivas bus parduotas kaip metalo laužas.

Tragedija Maskvos metro

Maskva (ELTA) – Maskvos metro traukiniui antradienio rytą nuvažiavus nuo bėgių, žuvo mažiausiai 20 žmonių, dar 161 asmuo patyrė įvairių sužeidimų.

Avarija įvyko ryte, 8 val. 39 min. vietos laiku, „Arbatsko-Pokrovskaja“ mėlynojoje metro linijoje. Rusijos tyrimų komiteto atstovas Vladimiras Markinas spaudai teigė, kad visos nelaimės priežastys yra techninio pobūdžio, ir už tai atsakingi asmenys netrukus bus išaiškinti, tačiau atmetė anksčiau keltą versiją, jog staigų traukinio stabdymą galėjo sukelti įtampos

šuoelis elektros grandinėje.

Maskvos policijos pareigūnų teigimu, metro vagonai neapsivertė, tačiau dalis jų stipriai suniokoti. Pranešama, kad iš aplinkinių stočių skubiai evakuota 1 150 žmonių, traukinių eismas sustabdytas, nelaimės vietoje atjungtas elektros energijos tiekimas. Netoli „Pergalės parko“ stoties atvyko per 40 greitosios pagalbos automobilių. Dėl įvairių sužeidimų į ligoninę paguldyti 129 žmonės, 42-jų būklė kritinė.

Dėl tragedijos liepos 16 dieną mieste paskelbtas gedulas.

VERSLO NAUJIENOS

Lietuvoje daugėja naudingųjų
iškasenų telkinių

Lietuvos geologijos tarnyba registruoja visus Lietuvos žemės gelmių išteklių telkinius, gręžinius ir atliekamus tyrimus. Pastarųjų metų duomenys rodo, kad šalyje daugėja žemės gelmių objektų. Iš viso iki 2014 m. sausio Žemės gelmių registre įregistruoti 807 telkiniai. Iš jų 789 yra kietųjų naudingųjų iškasenų telkiniai arba jų sklypai, 18 – angliavandenių (naftos) telkiniai.

Lietuvoje yra 561 žvyro ir smėlio (iš jų 6 kvarcinio monomineralinio smėlio sklypai), 121 durpių, 9 sapropelio, 68 molio, 1 anhidrito, 12 dolomito, 5 klinties, 7 kreidos mergelio, 3 gėlavandenių klinties telkiniai ir 2 opokos sklypai.

Per 2013 m. Lietuvos geologijos tarnybos Žemės gelmių registre įrašyta 15 naujų naudingųjų iškasenų telkinių (14 kietųjų naudingųjų iškasenų ir 1 angliavandenių), 63 anksčiau įrašytų telkinių duomenys papildyti, 3 naudingųjų iškasenų telkiniai išregistruoti iš registro.

Registro gręžinių dalyje 2013 metais įregistruota 1 100 naujų gręžinių (iš jų 957 skirti požeminio vandens eksploatacijai), išregistruoti 157 likviduoti gręžiniai.

Iki 2013 metų gruodžio 31 d. registro gręžinių dalyje yra įregistruoti 33 769 gręžiniai. Valstybinės geologijos informacinės sistemos Tyrimų gręžinių sistemoje įrašyti 21 965 gręžinių duomenys. Iš viso registre sukaupti 55 734 gręžinių duomenys.

Registro žemės gelmių tyrimų dalyje 2013 metais įregistruoti 227 žemės gelmių geologinio tyrimo darbai. Lyginant su ankstesniais metais, 2013 m. nežymiai padidėjo požeminio vandens monitoringo, kartografavimo, angliavandenių išteklių, inžinerinių geologinių tyrimų skaičius. Pastaraisiais metais pastebima žemės gelmių objektų skaičiaus augimo tendencija.

Ekonomika.lt

Socialinė verslo atsakomybė:
kai graža viršija investicijas

KAROLIS BIRGILAS

Išskantys versle sėkmės receptų dažnai nusivilia, nes čia nėra jokios tiesos konstantos. Bent jau taip mano Kanados lietuvis **Stasys Kuliavas**.

„Gyvename absoliučios tiesos pasaulyje. Du plius du yra keturi, ir jei to nebūtų pasaulyje atsirastų problemų. Tačiau verslo pasaulyje nėra absoliučių taisyklių, todėl kyla daug diskusijų“, – kalbėjo Pasaulio lietuvių ekonomikos forumo pranešėjas.

Taip jis atsakė į klausimą, ar kompanijos turėtų rūpintis pelno graža, ar padėti visuomenei, kurioje veikia. Pasak privačių skrydžių kompanijos „Pilatus“ vadovo, socialinė atsakomybė ne tik kuria gerą kompanijos veidą, bet ir didina jos konkurencingumą ir pardavimus.

„Kompanijos, kurios rūpinasi ne tik pelno graža, bet ir socialine atsakomybe dažniausiai iš esmės vystosi geriau. Kodėl svarbu būti socialiai atsakingais? Taip yra pritraukiami ir paveikiami klientai. Tuo pačiu konkurencija egzistuoja ir darbo rinkoje, todėl darbuotojai bus labiau motyvuoti dirbti pas jus, o ne pereiti į kitą kompaniją“, – pabrėžia jis.

S. Kuliavas priminė, kad socialinė atsakomybė reikalauja investicijų, tačiau jos atsiperka.

„Coca-cola“ išleidžia vis daugiau socialinei atsakomybei, o kompanijos veikla auga visą laiką nuo jos įkūrimo. DNB bankas palaiko daug iniciatyvų Lietuvoje ir leido susikurti sąskaitą internetu. Būtent tais pačiais metais beveik pusė naujų verslų Lietuvoje tapo būtent šio banko klientais“, – sėkmės pavyzdžius įvardijo pranešėjas.

„Mano kompanija ‘Pilatus’ vykdo skrydžius, kurių reikia Raudonajam kryžiui ir kitiems. Tačiau čia labiau orientuojamės į darbuotojų švietimą. Ir kiekvienais metais mūsų pajamos kilo. Tai siejame su tuo, kad žmonės mano, jog pas mus yra gera dirbti“, – atskleidė vadovas.

Pasak S. Kuliavo, socialinė atsakomybė atsiranda tada, kai įmonės daro daugiau nei to reikalauja įstatymai. Kai verslas imasi kažko daugiau, tai tampa nauja norma, kurios nebereikia apibrėžti įstatymais.

Ekonomika.lt

Stasys Kuliavas

Asmeninio archyvo nuotr.

Valiutų santykis (2014 metų liepos 15 d.)

1 USD (JAV doleris) – 2,54 LTL

1 EUR (euras) – 3,45 LTL

1 AUD (Australijos doleris) – 2,38 LTL

1 CAD (Kanados doleris) – 2,38 LTL

1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 4,35 LTL

1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 2,22 LTL

Tyrimas: šešėlinės ekonomikos
indeksas Lietuvoje

Stokholmo ekonomikos mokyklos Rygoje Tvaraus verslo centro atliktas tyrimas rodo, jog šešėlinės ekonomikos indeksas mūsų šalyje yra mažiausias tarp trijų Baltijos šalių. 2013-aisiais Lietuvos šešėlinės ekonomikos indeksas buvo 15,3 proc. bendrojo vidaus produkto (BVP), Estijoje šis indeksas sudarė 15,7 proc., Latvijoje – 23,8 proc. BVP.

Nuo 2009 m. vykdomo tyrimo metu šešėlinės ekonomikos indeksas yra apskaičiuojamas remiantis Baltijos šalių verslininkų apklausa. Jis parodo privataus verslo įmonių vertinimus, koks yra neoficialios ekonominės veiklos lygmuo šalyje ir atskiruose sektoriuose. Apskaičiuojant indeksą įtraukiamos trys šešėlinės ekonomikos veiklos sritys – vokeliuose mokamas darbo užmokestis, nelegali darbo jėga ir į apskaitą netraukiamų pajamų įmonėse dalis. Tyrimo metu apklausta 500 verslininkų iš kiekvienos šalies.

Lyginant su 2012-aisiais, šešėlinės ekonomikos lygmuo Lietuvoje ir Estijoje sumenko, Latvijoje – padidėjo. Stokholmo ekonomikos mokyklos Rygoje Tvaraus verslo centro ekonomistų teigimu, neoficialios veiklos dalis Latvijoje ūgtelėjo atsigaunant statybų sektoriui ir baigus įgyvendinti Tarptautinio valiutos fondo paskolos programą, pagal kurią turėjo būti mažinamas pilkosios ekonomikos mastas.

Tyrimo duomenimis, nuo 2009-ųjų šešėlinės ekonomikos mastai Lietuvoje tarp trijų Baltijos šalių visada buvo mažiausi. Per penkerius metus šis rodiklis mūsų šalyje sumažėjo daugiau kaip 2 proc. BVP.

Didžiausias šešėlinės ekonomikos lygis pastebimas Panevėžio regione, tuo tarpu Klaipėdos ir Šiaulių regionuose jis yra mažiausias.

Tyrimo neskaiciuojami nelegalios ekonomikos, kaip kontrabanda, prostitucija ar narkotikų prekyba, mastai, nors šios veiklos sudaro pastebimą šešėlinės ekonomikos dalį. Šiame tyrime koncentruojasi į darbo rinką ir įmonių pajamas.

Stokholmo ekonomikos mokyklos Rygoje Tvaraus verslo centro direktoriaus Arnio Saukos teigimu, statybų sektorius Lietuvoje turi didžiausią šešėlinės ekonomikos lygmenį – 19,4 proc. nuo BVP. Tuo tarpu Latvijoje šis rodiklis siekė net 45 proc.

Verslininkų apklausa atskleidė, jog net 54,2 proc. respondentų Lietuvoje teigia, kad galimybė būti sugautam slepiant mokesčius siekia 76–100 proc. Kita vertus, Lietuvoje mokesčių slėpimas tarp verslininkų yra ir labiausiai toleruojamas.

Anot SEB banko vyriausiosios analitikės Vilijos Tauraitės, pakantumas neoficialiai ekonominei veiklai, pagal „Eurostato“ duomenis, Lietuvoje ir Latvijoje yra vienas didžiausių Europos Sąjungoje. Išanalizavus Stokholmo ekonomikos mokyklos Rygoje tyrimo rezultatus, pasak jos, galima daryti išvadą, jog Lietuvos valdžios sektorius 2013-aisiais, neskaiciuojant kontrabandos ir kitų visiškai nelegalių veiklų, negavo apie 3 milijardų litų pajamų. Visiškai pažabojus šešėlių darbo rinkoje ir įmonių veikloje, būtų galima papildomai surinkti beveik milijardą litų gyventojų pajamų mokesčio, 200 mln. litų pelno mokesčio bei 2 milijardus litų „Sodros“ įmokų.

Valstybinės mokesčių inspekcijos viršininko pavaduotojo Artūro Klerausko teigimu, pagrindinės šešėlinės veiklos vykdomo paskatos Lietuvoje yra tiesioginė nauda, kurią gauna verslas, dalį savo veiklos vykdydamas neoficialiai, taip pat žemas mokesčio samoningumo lygis, susijęs su žmonių nusivylimu valstybe bei nepasitikėjimu institucijomis, išitraukimo į šešėlinę ekonomiką lengvumas bei galimybė išvengti sankcijų.

Anot jo, didžiausios rizikos sritys vykdyti šešėlinę veiklą jau kelerius metus nekinta – tai yra akcizinės prekės, atlyginimas „vokeliuose“, įvairi neregistruota gyventojų veikla, juridinių asmenų vengimas deklaruoti pajamas bei sąnaudų didinimas ir PVM sukčiavimas.

A. Klerausko manymu, pagrindinis Valstybinės mokesčių inspekcijos uždavinys yra skatinti verslininkus elgtis kitaip.

„Savotiškas paradoksas, – iš vienos pusės, Lietuvoje yra viena didžiausių tolerancija šešėlinės ekonomikos reiškiniams, iš kitos pusės – verslininkai pripažįsta, kad Lietuvoje būti nutvertiems yra didžiausia tikimybė. Todėl labai svarbu yra skatinimas elgtis kitaip“, – teigia A. Klerauskas.

Pasak jo, tokios priemonės galėtų būti gyventojų skatinimas kaupti čekius ir dokumentus už įsigytas prekes ir paslaugas, taip turint galimybę sugrąžinti dalį mokesčių ar dalyvauti loterijoje.

ELTA

Šokolado gamintoja „Lindt“ įsigyja JAV
įmonę „Russell Stover“

Šveicarijos šokolado gamintoja „Chocoladefabriken Lindt & Sprüngli“ netikėtai pranešė sutikusi įsigyti JAV saldainių gamintoją „Russell Stover“. Toks žingsnis šveicarų bendrovei padės padidinti turimą JAV šokolado rinkos dalį.

„Lindt“ sandorio kainos nenurodo, tačiau po tokio žingsnio ji tampa trečia stambiausia gamintoja Jungtinėse Valstijose, t.y. ją lenkia tik „Hershey“ bei „Mars“.

„Tai didžiausias ir svarbiausias strateginis pirkinys per visą „Lindt & Sprüngli“ istoriją. Mums tai unikali galimybė plėsti savo verslą Šiaurės Amerikoje“, – nurodo „Lindt“ valdybos pirmininkas ir generalinis direktorius Ernst Tanner.

ELTA

Parengė Vitalius Zaikauskas

Vokietijos futbolininkų pergalė!

Atkelta iš 2 psl.

Ugnies salvės sproginėjo visame Berlyne, kai pergalės svaigulio apimti sirgaliai užplūdo gatves po pergalės rezultatu 1:0. Per minią lėtai slinko automobiliai, kurių vairuotojai spaudė garso signalus; žmonės mojavo juodos, raudonos ir auksinės spalvos Vokietijos vėliavomis.

Sostinėje daugiau nei 250 tūkst. aistruolių šokinėjo iš džiaugsmo, skanduodami „Kaip nuostabu!“ ir „Super, Vokietija!“.

Miesto valdžia uždarė automobilių eismą vadinamojoje Aistruolių mylioje už Brandenburgo vartų, nacionalinės vienybės simbolio, užleisdama ją Vokietijos pergalę jaudinamose rungtynėse su Argentina švenčiantiems žmonėms.

Paprastai retai matomos dėl šalies militaristinės praeities, Vokietijos vėliavos dabar plaukštės ant gatvės apšvietimo stulpų, o sirgaliai jomis buvo apsigobę tarsi superherojų apsiaustais.

Linksmynosi jauni ir seni, vyrai ir moterys – daugelis buvo užsidėję perukus su irokėziška skiautere, triušių ausytes arba nacionalinių spalvų kaubojiškas skrybėles, taip pat havajietiško stiliaus girliandas iš plastikinių juodos, raudonos ir geltonos spalvos gėlių.

Tuo tarpu vokiečių astronautas Alexander Gerst, esantis Tarptautinėje kosminėje stotyje (TKS), pasiuntė sveikinimus iš kosmoso, naudodamasis socialiniu tinklu „Twitter“.

„Kaip žvaigždžių reikalų ekspertas galiu pasakyti – mes vieną pelnėme“, – astronautas parašė prie nuotraukos, kurioje jis rodo į ketvirtąją žvaigždutę ant savo Vokietijos komandos marškinėlių.

Argentiniečiai pralaimėjimą sutiko verkdami ir smurtaudami

Nuaidėjus finaliniam švilpukui, 50 tūkst. žmonių, stebėjusių rungtynes didžiuliam ekrane Buenos Aires Šv. Martyno aikštėje, džiaugsmingai sveikino L. Messi ir komandą, guosdamiesi mintimi, kad pagrindinė Argentinos priešininkė – Brazilija – liko ketvirta.

Geriausiu čempionato žaidėju buvo pripažintas argentinietis L. Messi (dešinėje), o geriausio vartininko vardo nusipelnė vokiečių M. Neuer.

Argentiniečiai raudėjo, džiaugsmingai šūkavo arba smurtavo, kai išsvajota trečioji pergalė pasaulio futbolo čempionate išslydo iš šalies rinktinės rankų, o didžiulę gatvės šventę užbaigė chuliganų ir policijos susirėmimas.

Dešimtys tūkstančių žmonių susirinko prie Buenos Aires obelisko – nuo sostinės įvaizdžio neatsiejamo monumento, prie kurio šalis tradiciškai švenčia ir rengia demonstracijas. Šikart susirinkusieji mojavo vėliavomis, leido spalvotas ugnis ir šlovino nacionalinį didvyrį Lionel Messi bei jo komandą.

Nors Argentina pralaimėjo Vokietijai rezultatu 0:1 per itin įtemptas rungtynes, kurioms prireikė pratęsimo, jauni argentiniečiai ropštėsi ant gatvės šviesoforų stulpų ir autobusų stotelių, šokdami ir dainuodami, aidint būgnų ritmams.

Tačiau po kelias valandas trukusių linksmybių dešimtys prisiekusių aistruolių, žinomų kaip „barra bravas“, pradėjo svaityti akmenis į riaušių policiją, prižiūrėjusią minią. Pareigūnai atsakė guminėmis kulkomis, ašarinėmis dujomis ir vandens parankių čiurkšlėmis. Išplieskus susirėmimams, šeimos su vaikais skubėjo slėptis restoranuose arba viešbučių vestibiuluose. Didžioji dalis minios išsisklaidė, pasklidus ašarinių dujų debesims – liko tik kelios dešimtys aršiausių ramybės drumstėjų, kurie daužė langus ir padeginėjo šiukšles, provokuodami policiją.

Kai kurie plėšikautojai tempė viską, ką tik galėjo panešti, įskaitant res-

toranų kėdes ir staliukus, taip pat nioško autobusų stoteles. Per susirėmimus buvo sužeisti aštuoni policininkai, o apie 50 žmonių buvo suimti.

Geriausias čempionato futbolininkas – L. Messi

Po Pasaulio futbolo čempionato finalo paaiškėjo individualių prizų laimėtojai. Geriausiu čempionato žaidėju buvo pripažintas argentinietis Lionel Messi, rezultatyviausio futbolininko prizas – „Auksinis batelis“ įteiktas 22-ųjų metų kolumbiečiui James Rodriguez (jis šiame čempionate įmušė šešis įvarčius ir atliko du rezultatyvius perdavimus), o geriausio vartininko vardo nusipelnė vokiečių Manuel Neuer.

Apdovanojimą atsiėmęs L. Messi daug džiaugsmo dėl įvertinimo nepatrodė. Futbolininkas šiame čempionate įmušė keturis įvarčius, tačiau visus – dar grupių etape.

„Sidabrinis kamuolys“ atiteko Vokietijos rinktinės saugui Thomas

Mueller, o „Bronzinas kamuolys“ iškeliavo pas olandą Arjen Robben.

Garbingo žaidimo prizas buvo paskirtas Kolumbijai, kuri šiame čempionate gavo tik penkias geltonas korteles ir džiugino pozityviu žaidimu.

Vokiečiai uždirbo 35 mln. JAV dolerių

Tarptautinė futbolo federacijų asociacija (FIFA) suskaičiavo – kiek pinigų ir kokias premijas už rinktinių pasirodymą pirmenybėse reikės pervesti visoms 32-iesiems į čempionatą siuntusioms šalių futbolo federacijoms. Didžiausi premijiniai bus pervesti Vokietijos futbolo federacijai – planetos čempione tapus vokiečių komanda užsidirbo 35 mln. JAV dolerių.

Iš viso FIFA premijoms skyrė 576 mln. JAV dolerių – tai dalis pinigų, gautų už televizijos transliacijų pardavimą ir reklamą.

Vokietijos futbolo rinktinė Pasaulio futbolo čempionate per pratęsimą įveikė Argentinos nacionalinę komandą 1:0 ir todėl gaus solidžiausią premiją – 35 mln. dolerių. Antrąją vietą laimėję argentiniečiai yra priversti tenkintis dešimčia milijonų mažiau – Federacijai bus pervesta 25 mln. dolerių. Tuo tarpu dėl trečiosios vietos žaidusios Brazilijos ir Nyderlandų rinktinės gaus po lygiai – po 22 mln. dolerių. Ketvirtfinalyje žaidusios ir toliau nežengusios komandos savo šalims kaip premijas uždirbo po 14 milijonų JAV dolerių.

Nenuskriaustos liko ir tik grupėse kovojusios komandos – joms FIFA atseikės po 8 mln. dolerių. Be to, FIFA kiekvienai rinktinėi išmokės po 1,5 mln. JAV dolerių išmoką, skirtą padengti atvykimo ir gyvenimo išlaidas Brazilijoje.

Brazilai atsisveikino su treneriu

Brazilijos futbolo konfederacija (CBF) paskelbė, kad nebeatnaujins sutarties su nacionalinės rinktinės treneriu Luiz Felipe Scolari. Jo vadovaujama komanda pralaimėjo kovą dėl trečiosios vietos, nusileidusi Nyderlandams rezultatu 0:3, o pusfinalyje brazilų rinktinė patyrė žeminantį sutriuškinimą, pralaimėjusi Vokietijai rezultatu 1:7.

65 metų treneris laimėjo 2002 metų Pasaulio futbolo čempionatą, kai brazilai finale 2:0 įveikė Vokietiją.

Kodėl Taline garsiau skamba tautinė daina?

Atkelta iš 2 psl.

Aš pati 1977 metais, būdama paauglė, pardavinėjau ledus ir grojau akordeonu Dainų šventėje. Nuo 1980 metų stengiuosi dalyvauti arba paklausti bent vieno Dainų šventės koncerto. Dainų šventės trukdavo dvi dienas, todėl visuomet būdavo žavu stebėti Talino centre prasidedančią ir 4–6 valandas truncančią žmonių, pasipuošusių tautiniais kostiumais, eisena.

A. Reigas nuomone, Dainų šventė estams yra svarbi dėl to, kad *perestrojkos* ir *dainuojančios revoliucijos* metais čia buvo dainuojamos tautinės dainos, tapusios aukso fondu.

„Mūsų tik vos daugiau kaip milijonas, jūsų, lietuvių, beveik tris kartus daugiau, todėl estai visuomet, ypač sovietmečiu, galvojo, kaip išgyventi, – pasakojo Estijos žurnaliste. – Sovietmečiu uždraustą dabartinę Estijos nacionalinę vėliavą pirmą kartą viešame renginyje išvydau 1987 metais vykusiame koncerte, kuris tęsėsi iki paryčių. Taigi, Dainų šventė, prasidėjusi 1869 metais ir vykstanti iki šiol, sujungia visais laikais gyvenusių estų širdis. Taip mes jaučiame protėvių jėgą ir palaikymą. Viena iš paskutiniųjų dainų šventės dainų visuomet būna 'Iki mirties'”.

Sovietmečio „meškos“ paslauga

Susidaro įspūdis, kad liaudies dainos, nors ir įaugusios į lietuvių kraują su mamos pienu, pastaruoju metu nebėra ta, visus jungianti grandis. Priešingai nuo estų, lietuviai pirmuose mitinguose už nepriklausomybę dažniau klausėsi kalbų nei dainavo. Istorija rodo, kad lietuvius sutelkti labiau gali sovietų tankai arba naujos okupacijos grėsmė, o ne tautinės dainos.

Savotiškais tautos „klijais“ tapo krepšinis, vadinamas antrąja lietuvių religija. Kaip skelbia viena reklama: „Mus vienija alus ir pergalės”. Skandutės „Lie-tu-va“ aidi krepšinio aikštelėje. „Ant kalno mūrai” yra, ko gero, vienintelė, daugelio mokama liaudies daina. Šeimų susibūrimuose dainos baigia išnykti. Senąsias lietuviškas liaudies dainas moka senjorai, naujų – tik vienas kitas. Dainos, kurios padėdavo įveikti negandas kelis šimtmečius, užleidžia savo sakralinę vietą kitiems naujųjų, globalizacijos laikų atributams.

Šiandieniniams keturiasdešimtmečiams Dainų šventė primena sovietmetį, kuomet buvo labiau pabrėžiama nusaldinta stilistika, pvz., merginos su dirbtinomis geltonomis kasomis, o ne patriotinis, tautinis šventės motyvas. Priminti, kad Lietuvos dainų šventė prasidėjo 1924 m., pradėta visai neseniai.

Trys dienos ir savaitė

Paklausti apie estams palankią Dainų šventės statistiką, jos organizatoriai teigia, jog Estijos dainų šventė truko tris dienas, Lietuvoje – savaitę. Be finalinės Dainų dienos Vilniuje vyko Šokių dienos pasirodymai, kuriuos stebėjo 95 000, Ansamblių vakaro – 7 000, pučiamųjų instrumentų orkestrų koncertą – 4 000 žiūrovų.

Šalia tradicinių renginių – dainų ir šokių, folkloro dienų, ansamblių vakaro ir kitų renginių – 90-ies metų jubiliejų šventusi Dainų šventė šiemet dovanojo ir naujovių. Teatro metams ir Kristijono Donelaičio 300-osioms gimimo metinėms buvo skirti Teatro dienos pasirodymai, šalia Valdovų rūmų įsikūręs Vaikų amatų miestelis bei teatralizuotas baltų genčių istorinių kostiumų pristatymas.

Abejonės dėl archeologinio kostiumo

„Be galo džiaugiamės, kad šiemet prie vieno Dainų šventės stalo susėdo toks gausus būrys lietuvių iš viso pasaulio, – sakė Dainų šventės direktorius Saulius Liausa. – Šiais metais minimas jubiliejus mus paskatino sukurti dar įspūdingesnę šventės programą, kupiną dėmesio ne tik tradicijoms, bet ir naujovėms”.

Liepos 6 d. pirmą kartą paskelbta ir Tautinio kostiumo diena, kurios metu buvo demonstruojamos tautinio kostiumo drabužių kolekcijos. Specialiai Dainų šventei dizainerės Jolanta Rimkutė ir Ieva Ševiakovaitė sukūrė šiuolaikinio tautinio kostiumo kolekciją.

XXVI Estijos Dainų šventė vyko tuo pačiu metu kaip ir Lietuvos – liepos 4–6 dienomis.

2014.laulupidu.ee nuotraukos

Tačiau tradicijų puoselėtojai kritikavo lietuviškas naujoves.

„Šiemet buvo demonstruojamas I–XIII amžiaus archeologinis tautinis lietuvių kostiumas, tačiau kas žino, kokius drabužius tuomet vilkėjo mūsų protėviai?” – pastebėjo kai kurie šventės dalyviai.

UNESCO paveldo šedevras

Estijos, Latvijos ir Lietuvos dainų ir šokių švenčių tradiciją ir simboliką UNESCO 2003 m. pripažino Žmonijos žodinio ir nematerialaus kultūros paveldo šedevru. Ieškodami nišos dainų šventei pasaulio renginių kalendoriuje estai ją lygina su Norvegijos slidžių trasomis arba Cambridge (Jungtinė Karalystė) irklavimo varžybomis.

Estų tradicijų puoselėjimas sudomino chorą iš Kinijos, kurio atlikėjai išmoko senąsias estų dainas originalo kalba ir buvo pakviesti išlieti į daugiafunkstinę Taline dainuojančią minią.

Bilietai kainos 120–14:150–8

Dar viena priežastis, kodėl Estijos dainų šventėje apsilankė daugiau žmonių – gali būti pigesnės bilietai kainos. Geriausios sėdimos vietos Taline kainavo 120 Lt (48 USD), pigiausi stovimi bilietai – 14 Lt (5,6 USD).

Kai tuo tarpu sėdima vieta Dainų dienoje Vingio parke kainavo 20–80 Lt (8–32 USD), už Šokių dieną Lietuvos futbolo federacijos stadione reikėjo susimokėti po 10–150 Lt (4–60 USD), Baltų genčių kostiumų pristatymas Valdovų rūmų kieme – 80–120 Lt (32–48), bilietai į Ansamblių vakarą Kalnų parke kainavo 30–120 Lt (12–48 USD), pučiamųjų orkestrų koncertas Kalnų parke 20–60 Lt (8–24 USD). Trijų dienų estiškų bilietai kaina gerokai mažesnė už savaitės renginius Vilniuje.

Nauji švenčių kūriniai

Lietuvos atstovai gyrėsi, jog unikalią šventės nuotaką kurti padėjo šiuolaikinės technologijos bei įvairūs meniniai sprendimai. Per beveik savaitę trukusią Dainų šventę metu buvo pristatyta net dvylika įvairiausių meno programų, kurias sudarė beveik 170 autorinių kūrinių, iš jų net 55 buvo nauji.

Kaip pranešė Estijos dainų šventės tarptautinio bendravimo atstovė Maris Hellrand, kiekvienoje šventėje dainų repertuaras priklausė nuo pasirinktos temos ir meno vadovo. Šiemet visas koncertas buvo skirtas istorijai.

Dainų šventėje skambėjo po vieną reikšmingą dainą iš visų, 1869–2009 metais vykusių renginių. Meno vadovas Hirvo Surva tai pavadino „istorijos pamoka”.

Šiemet antrą Dainų šventės dieną skambėjo 17 visiškai naujų, anksčiau negirdėtų dainų. „Tai – ypatinga dainos šlovinimo misija, siekianti užtikrinti, kad jauni šiuolaikiniai kompozitoriai kurtų chorinę muziką, o chorai mokytųsi naujos muzikos ir tobulėtų, – sakė Maris Hellrand. – Dainų šventėje taip pat skambėjo populiariausios dainos iš 1980–1990 metų laikotarpio. Taigi repertuarą galima vadinti senų ir naujų dainų mišiniu”.

Jauniausi ir vyriausi dalyviai

Estijos dainų šventės organizatoriai pranešė, kad jauniausia dalyvė buvo 5 metų mergaitė, o vyriausias – 80-metis vyras iš orkestro. Dalyvių amžiaus vidurkis – 26 metai.

Populiariausi vyriški dalyvių vardai Martin, Sander ir Kristjan, moteriški – Laura, Sandra ir Triin. Populiariausia dalyvio pavardė Tamm, išvertus į lietuvių – Ažuolas, jų dainų šventėje buvo 223 žmonės. Antroje vietoje Saar (Sala) – 152 žmonės, trečioje – Mägi (Kalnas), žmonių su tokia pavarde šventėje dalyvavo 148.

Anot Lietuvos liaudies kultūros centro Kultūros informacijos poskyrio atstovės Eglės Ladigienės, jauniausias Lietuvos dainų šventės dalyvis – dveju metų Ignas Malinauskas kartu su mama Ligitą, Londono folkloro ansamblio „Saduto” vadove, dalyvavo Folkloro dienos programoje. Vyriausias šventės dalyvis – Albertas Jūras iš Linkuvos, spalio 3-iają jam sukaks 95 metai. Jis dalyvavo Folkloro dienoje. Kokios populiariausios Dainų šventės, vykusios Vilniuje, pavardės, duomenų nėra.

Tačiau bendra nuostata, kad reikia stengtis lietuviams kiek įmanoma telktis vienoje vietoje, kur ti minimalias kaimynystės sąlygas ir taip purenti natūralią dirvą bendruomenėms atsirasti, buvo savaime suprantama, plačiai priimtina ir net iš dalies sėkmingai įgyvendinta.

Iš Lietuvos pabėgėliai išsigabeno ir labai praktiškas patirtis, kurios atsirado dar gyvenant nepriklausomoje tėvynėje ir net negalvojant, kad jos siejasi ar kada nors siesis su emigracija. Turima omenyje sukaupta valstybinio-administracinio darbo patirtis, kuri buvo bandyta pritaikyti buriantis ir organizacijas naujai išeivijai. 1946 m. susikūrusios *Lietuvių tremtinių bendruomenės nuostatose buvo diegiama mintis, kad lietuvių tremtinių bendruomenės organizacija atitinka Lietuvos Respublikos vietos savivaldybę*. Karo pabėgėliai, dar nepalaidoję vilties greitai grįžti į laisvą tėvynę, buvo labiau susirūpinę saugoti Lietuvos valstybinio-administracinio gyvenimo relikthus nei remtis emigrantų patirtimis. Dabar sunku pasakyti, kiek tai padėjo, o kiek varžė naujiems solidariniams diasporos tinklams susipinti. Valstybinio gyvenimo patyrimas diasporoje nebuvo vienareikšmis, tačiau susidūręs su senosios išeivijos organizacine kultūra jis galėjo duoti gerų vaisių. Nekyla abejonės, kad DP lietuviai, išsisklaidydami po senas diasporos salas ir kurdami naujas, tempė visą lietuvių pasaulio vaizduotę pirmyn ir buvo lemtinga jėga, atvedusi prie aukščiausio diasporos saviorganizavimosi laipsnio.

Siekis iš naujo prasidėjusios emigracijos sistemiskumo patiem lietuviams atsidūrus *bevalstybiškumo* padėtyje vertė VLIK imtis pradžioje nenumatytų darbų – nerti diasporinius tinklus, patvarius išlaikyti dešimtmečių išbandymus. Istorikė Daiva Simanavičiūtė yra aprašiusi šias pastangas:

Prasidėjus lietuvių emigracijai iš DP stovyklų, tapo svarbūs organizaciniai lietuvių emigravimo klausimai. Vienas iš svarstomų aspektų buvo imigracijos šalių pasirinkimas. 1947 m. rugpjūčio 12 d. Lietuvių tremtinių bendruomenės posėdyje, referuodamas tremtinių įkurdinimo klausimą, A. Novickis komentavo tremtinių Vokietijoje nusivylimą, kad greitu laiku į Lietuvą nebus galima grįžti, o dėl ekonominės padėties tremtiniai yra nusiteikę emigruoti. Reaguojant į tokią situaciją, pranešime siūlyta vengti emigruoti į tokius kraštus, kur „vyrauja pionieriniai darbo metodai ir primityviojo darbo sąlygos, t. y. Pietų Amerikos kraštus, teikiant pirmenybę Jungtinėms Amerikos Valstybėms, Kanadai, Australijai, Pietų Afrikai“. Pastarąsias šalis emigravimui rekomendavo rinktis Lietuvių tremtinių bendruomenė ir VLIK'as, pabrėždamas bendrą emigravimą į JAV, vengiant greito „išstipimo“ tarp svetimųjų.³⁷⁶

VLIK veikėjai, prisiimdami sau egzilinės vyriausybės vaidmenį, nuoširdžiai stengėsi vykdyti tokią veiklą, kurią 3 deš. pabaigoje pradėjo nepriklausomos Lietuvos valdžia. Iš DP stovyklų išvykstantys naujieji emigrantų būreliai būdavo informuojami, jie buvo skatinami naujose įsikūrimo vietose daiginti naujas lietuvių bendruomenes, arba ieškoti dialogo su senesniais išeiviais ir kartu burtis į organizacijas. Agitacinis darbas ir praktiniai patarimai kartu sudėję davė gerų vaisių. Iš tiesų globalus diasporos organizacijų tinklas buvo neriamas pakankamai sėkmingai, o jo plėtimuisi lemiamos įta-

KARKLO DIEGAS

lietuvių pasaulio istorija

EGIDIJUS ALEKSANDRAVIČIUS

128

Protestas prieš sovietų represijas Lietuvoje 1972 m. vasarą

kos turėjo būtent DP subrandintos idėjos ir patirtys.

1947–1949 m. įsivaizduoti galimas viso pasaulio lietuvių asociacijos formos padėjo ir nepamirštas 1935 m. *Pasaulio lietuvių sąjungos* projektas. Skyrėsi tik viena lemtinga tos suplanuotos, bet niekad nepradėjusios veikti globalios lietuvių organizacijos, vizijos detalė. PLS gyvavimo garantija ir viso lietuvių pasaulio ašis buvo nepriklausoma Lietuvos valstybė. PLB organizacinėje struktūroje tai jau buvo nebeįmanomas dalykas.

Tad galima nesunkiai rekonstruoti tuos DP lietuvių kelio vingius, kurie iš jų pusės vedė prie PLB atsiradimo. Svarbiausi žingsniai ir kone dešimtmetį užtrukę darbai nerodo, kad buvo leng-

va ir paprasta. Būta daug chaoso, daug konfliktų ir nesuskalbėjimo, tačiau pokario panikos ir sumaišties miglos tik paryškina naujosios diasporos lyderių išmintį, kantrybę, kūrybiškumą ir tikėjimą savo misijos prasme. Štai kodėl ilgai trukęs PLB įstatų arba Konstitucijos svarstymas buvo ne silpnumo požymis, o išmintingos elgsenos įrodymas.

Ateitis nebuvo aiški, o DP ryžtas ir pasišventimas buvo labai dideli. Ne-trūko abejonių dėl to, ar verta tik po II pasaulinio karo Vakarų Europoje atsiradusias draugijas ir sąjungas paversti *kraštų bendruomenėmis*. Nestigo ir pagrįstų spėlionių dėl galimo senosios išeivijos reagavimo į toki stiprų lyderystės siekimą iš naujų emigrantų or-

ganizacijų pusės. Profesorius Mykolas Biržiška 1949 m. pavasarį pagrįstai prognozavo PLB kūrėjų laukiančius susikirtimus su senąja išeivija. Anot jo, išskyla labai svarbus klausimas:

Kaip suderinti tą bendrą tremties organizaciją su užsieninėmis lietuvių organizacijomis? Suderinimas yra būtinas. Kitu atveju toji organizacija savo tikslo nepasieks. Net neigiamybių iššauks. Senoji ir naujoji emigracija turi būti sucementuota. Naujieji emigrantai neturi į užjūrius nueiti kaip konkurentai seniesiems lietuvių imigrantams. Tai privalo jie suprasti. Todėl PLB statute privalo glūdėti tvirto ir organiško senosios ir naujosios emigracijos sujungimo dvasia. Kol kas, atrodo, į senąją emigraciją yra nukreiptas per mažas dėmesys.

Praėjo vos metai ir jau Jungtinėse Valstijose įsikūręs kitas diasporos politikos veikėjas Vaclovas Sidzikauskas patvirtins M. Biržiškos nuogaštavimų pagrįstumą, išsireikšdamas dar stipresniais žodžiais:

Būdami Vokietijoje, padarėme didelę klaidą, paskelbdami Chartija ir PLB konstituciją, nepasitarę su didžiosios lietuvių išeivijos Amerikoje organizacijų vadais. Iš jų susilaukėme aktyvaus ir pasyvaus pasipriešinimo, nes naują organizacinę formą jie laikė jiems primetamą iš anapus vandenyno ir naikinančia jų didelėmis pastangomis ir aukomis sukurtąsias organizacijas.³⁷⁷

Tačiau suvokti diasporos kristalizavimosi kliūtis buvo vienas dalykas, jas įveikti – kitas, ir gerokai sudėtingesnis. Jis reikalavo iš naujų emigrantų ne tik savo lū kesčių refleksijos, ne tik pareigos savo pavergtai tėvynei apmąstymų, bet ir lietuvių diasporos istorijos ir tapatybės suvokimo. Net prisimenant, kad nepriklausomoje Lietuvoje buvo stengiamasi ugdyti diasporinės lietuvių tautos supratimą, įtraukiant į mokyklinines programas didelę dalį lietuvių pasaulio istorijos pasakojimo, net pripažįstant, kad DP lietuviai nebuvo labai atitrūkę nuo senosios išeivijos problemų, kad tarp pabėgėlių būta išmanančių visą problemų kompleksą, to nepakako iš karto pasiekti darnai tarp vienu ir kitų emigracijos likimo žmonių.

376. Simanavičiūtė, Daiva. *Pasaulio lietuvių bendruomenės raida XX a. 5–8 dešimtmečiuose*, p. 33.

377. M. Biržiškos ir V. Sidzikausko žodžiai cituoti iš: Simanavičiūtė, Daiva. *Pasaulio lietuvių bendruomenės raida XX a. 5–8 dešimtmečiuose*, p. 39

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA

Asmeninių siuntų tel.: **708-907-3000**

Siuntinių paėmimas iš namų: **630-774-2136**

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

SMILGA 2819 83rd St. Darien, IL 60561 Tel: 630-427-0929
 EXCEL INSURANCE 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700
 ATLANTIC EXPRESS CHICAGO 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919
 LITHUANIA PLAZA 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866
 KUNIGAİKŠČIŲ UŽEIGA 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
 RŪTA 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
 ALWAYS WITH FLOWERS 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
 EURUS DELI 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
 BALALAİKA MUNDELEIN 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6660
 WONDERS OF NATURE 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-229-9450
 BOČIU MENĖ 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)

Centrinio ofiso adresas.:
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Lietuvoje pristatoma paskutinioji kun. K. Trimako knyga

Šiandien, liepos 17 d., Lietuvos dailės muziejus kviečia į Vilniaus paveikslų galerijoje rengiamą Lietuvos ir išeivijos rašytojo, mokslininko ir pedagogo kun. Kęstučio Trimako Lietuvoje išleistas paskutinės jo knygos „Mano pasaulėjautos kelionė“ pristatymą. Kun. K. Trimako pirmosios mirties metinėms išleistas knygos pristatymo vakare dalyvaus knyga sudariusi išeivijos kultūrininkė, valstybinės dr. J. Basanavičiaus premijos laureatė Marija Remienė (Čikaga) bei šviesaus atminimo kunigo K. Trimako kolegos mokslininkai, dvasininkai, menininkai, kultūrininkai. Knygos pristatymo renginį ves rašytoja Renata Šerelytė.

Knygos sudarytojos Marijos Remienės teigimu, „šioji keilių dešimčių knygų autoriaus kun. Kęstučio Trimako knyga 'Mano pasaulėjautos kelionė', kurią mieli skaitytojai perskaitys ir Lietuvoje, ir išeivijoje – jau paskutinė ir nepilna, o tik dalis to, ką autorius buvo sumanęs parašyti, bet klatinga liga pakirto jį 2013 m. liepos 19 d., net neįpusėjęs knygos. Šis leidinys sudėtas iš dviejų dar neskelbtų knygų. Pirmiausia skaitytojas suras paskutinįją, kurią kun. Kęstutis Trimakas nusprendė rašyti 2012 m. kovo viduryje jau sunkiai sirgdamas. Natūraliai prie jos prisišlieja antroji – karo pabėgėlių stovykloje pokarinėje Vokietijoje ir JAV parašyti jaunuolio dienraščiai – kelios rankraštinės užrašų knygutės, surastos po kun. Kęstučio Trimako mirties, tvarkant jo rankraštyną. Tai unikalūs jaunuolio tekstai – svarstymų, meditacijų ir maldų junginys, kuriuos jis skiria Dievo Motinai Marijai. Paskutinėje knygos dalyje skalbiami atsiminimai apie autorių – su juo bendravusių, dirbusių asmenybių išvalgos, kuriose kaip veidrodyje atsispindi šviesaus atminimo kun. Kęstučio Trimako gyvenimas, jo kūryba, jo atlikti darbai – šakotas ir įvairiapusis gyvenimas išeivijoje ir Lietuvoje”.

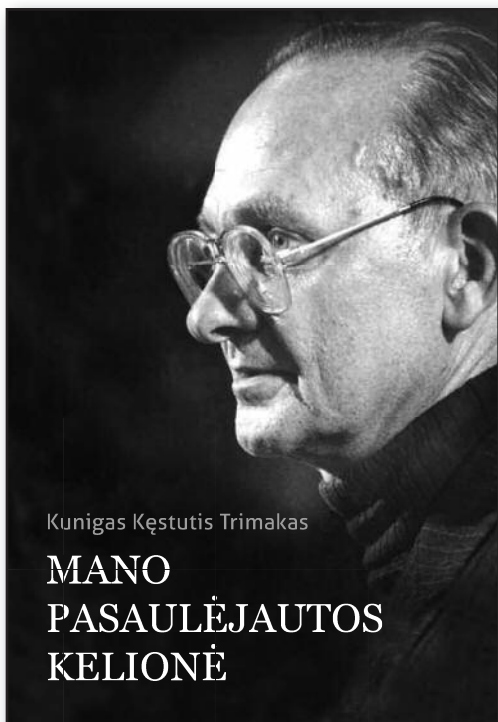
Knygos pradžioje skelbiamoje įžangoje jos autorius kun. K. Trimakas rašo: „Nežinau, ar kas iš žmonių domės ir skaitys šias mano mintis. Todėl nutariau ne tiek žmonėms rašyti, kiek Tau, mano dieviškasis Autoriau. Nors Tu jau ir taip viską žinai, bet rašydamas Tavo akivaizdoje, suvoksiu savo patirtį Tavo dėmesio šviesoje... O be to, jau ir taip per mažai su Tavimi kalbu... O noriu su Tavimi pasikalbėti, nes Tau, ne kam kitam, tiek mano mintys, tiek mano patirtys labiausiai rūpi...”

K. Trimako paskutiniosios knygos „Mano pasaulėjautos kelionė“ leidėjai tikisi, jog ji Lietuvos ir išeivijos visuomenei leis dar kartą susitikti su kun. Kęstučio Trimako išmintimi, padės geriau suprasti jo gyvenimo patirtį, jo ypatingos asmenybės savitumą ir vertę.

Knygos maketą sukūrė dizaino studijos „Savas takas“ dailininkė Laima Zulonė, spausdino „Standartų spaustuvė”.

Apie knygos autorių kun. Kęstutį Trimaką

1930 m. – gimė Montevidėjuje (Urugvajus). Tais pačiais metais pakrikštytas Kaune.

Kunigas Kęstutis Trimakas

MANO PASAULĖJAUTOS KELIONĖ

1948 m. – baigė Miuncheno lietuvių gimnaziją (Vokietija).

1949 m. – atvyko į JAV; įstojo į Jėzuitų ordiną.

1950–1952 m. – anglų ir klasikinių (lotynų, graikų) kalbų bei literatūros studijos Ksaverio kolegijoje JAV (Xavier College, Cincinnati).

1952–1961 m. – filosofijos ir teologijos studijos Bostono katalikiškame universitete (Boston Catholic University, Weston Boston).

1960 m. – išventintas kunigu. Pirmosios šv. Mišios (primicijos) vyko Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo Vargdienių seserų vienuolyne Putname.

1962–1969 m. – „Laiškų lietuviams“ žurnalo vyr. redaktorius.

1967–1970 m. – JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos narys.

1969–1972 m. – psichologijos studijos Čikagos Loyola University.

1972 m. – suteiktas socialinių (psichologijos) mokslų daktaro laipsnis.

1972–1992 m. – klinikinis psichologas Hines veteranų ligoninėje (Čikaga).

1975–1983 m. – „Ateities“ žurnalo vyr. redaktorius.

1980–1991 m. – „Aidų“ žurnalo vienas redaktorių.

1982 m. – suteiktas profesoriaus vardas. Dėstė Čikagos Loyola University Psichologijos katedroje (Department of Psychiatry).

1984–2013 m. – Šv. Antano parapijos Cicero (Čikaga) lietuvių misijos vadovas.

1992–2008 m. – kaip vizituojantis profesorius dėstė psichologiją ir teologiją Lietuvos aukštosiose mokyklose: Kaune, Kretingoje, Klaipėdoje, Šiauliuose, Vilniuje.

2010 m. – Vytauto Didžiojo universiteto garbės daktaras.

2013 m. – mirė Čikagoje. Palaidotas Kauno Prisikėlimo bažnyčios kriptoje.

Pažymėtina, jog rašytojo, mokslininko ir pedagogo kun. Kęstučio Trimako paskutinės knygos „Mano pasaulėjautos kelionė“ pristatymas liepos 19 d., šeštadienį, 15 val., įvyks ir Kaune, Maironio lietuvių literatūros muziejuje (Rotušės a. 13).

Tądien Kauno arkikatedroje bazilikoje 10 val. r. bus aukojamos pirmųjų kun. K. Trimako mirties metinių šv. Mišios.

Lietuvos dailės muziejaus info ir nuotr.

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

IEŠKO DARBO

Dirbanti, legali, rami, pagyvenusi moteris ieško išsinuomoti kambarį pietiniuose Čikagos rajonuose.
Tel. 708-789-3377,
palikti žinutę.

SIŪLO DARBĄ

Full-Time Servers needed at **D'wan Lounge** in Orland Park.
18 yrs or older.
Contact John tel. 312-804-1516

ĮVAIRŪS

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, minimali anglų kalba, nevairuoja. Gali pakeisti savaitgaliais.
Tel. 773-940-5264.

■ Moteris ieško vyresnių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Patirtis ir anglų kalba, geros rekomendacijos.
Tel. 773-329-9918

■ Moteris ieško senelių priežiūros darbo su gyvenimu. Patirtis, rekomendacijos, vairuoja.
Tel. 773-449-0929.

■ Dirbanti, legali, rami pagyvenusi moteris nori išsinuomoti kambarį Čikagos pietiniuose rajonuose.
Tel. 708-789-3377, palikti žinutę.

■ Moteris, medikė, pasišventusi ligonių ir senų žmonių priežiūrai, patyrusi, sąžininga ir atjaučianti, ieško darbo. Vairuoja, turi automobilį, JAV pilietė. Gali dirbti ir su gyvenimu Čikagoje ir jos priemiesčiuose. Tel. 773-330-0092.

■ Moteris, turinti ilgametę žmonių priežiūros darbo patirtį, ieško darbo su grįžimu arba su gyvenimu. Kalba angliškai, turi automobilį ir labai geras rekomendacijas.
Tel. 630-664-2777.

■ Moteris ieško senelių priežiūros darbo dienomis arba naktimis. Didelė darbo patirtis, vairuoja.
Tel. 708-955-3690.

■ Moteris ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo lietuvių ar rusų šeimose. Geros rekomendacijos.
Tel. 630-863-1168.

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį. Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!

WWW.DRAUGOFONDAS.ORG

Draugo fondas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

Ruošia Nijolė Nausėdienė • El. paštas: nausediene@hotmail.com

MŪSŲ STALUI

Prieskoniai – sveikatos ir džiaugsmo šaltinis

Prieskonių visų suminėti neįmanoma. Kai kurie pas mus atėjo gana vėlai, tačiau kituose kraštuose buvo naudojami nuo senų senovės.

Tikrasis cinamonas/kininis cinamonas (*cinnamomum ceylanicum*, arba *cinnamomum verum*)

Tai iš Ceilono /Šri Lankos kilusio lauramedinių šeimos tikrojo cinamono arba Kinijos pietryčiuose augančio kininio cinamono nulupta, išdžiovinta žievė.

Tradicinėje indų medicinoje ajurvedoje cinamonas nuo senų laikų laikomas pagrindiniu prieskoniu. Cinamonas joje vertinamas dėl šių savybių: gerina kraujotaką, sušildo kūną, spartina sveikimą (po bet kokios ligos), valo nuodus (nuodingus medžiagų apykaitos produktus, taip pat patekusius į organizmą įgėlus gyvatėms ir vabzdžiams), varo šlapimą, ramina nervų sistemą, stimuliuoja gimdos veiklą, slopina kosulį, gydo peršalimo ligas, švelnina hemorojus simptomus, užkerta kelią skysčių sąstoviui audiniuose, sušildo šalančias galūnes, reguliuoja cukraus kiekį kraujyje.

Tinkamas priedas: prieskonių patiekalams bei mišiniams, tirštiems ir pomidorų padažams, raudongūžiams kopūstams. Viduržemio jūros šalyse juo gardinami ir žuvies ir mėsos valgiai. Dedama į saldžiuosius patiekalus, ledus, vaisių salotas, keptus obuolius, pyragaičius, keksus, meduolius, barstoma ryžių ir grikių košė. Tinkamas arbatos, kavos bei pieno priedas.

II tipo cukrinio diabeto gydymas cinamonu

Pasauliui gresia cukraligės epidemija – statistika ištis bauginanti. Pirmiausia daugėja vadinamųjų II tipo diabetikų. Sergant II tipo diabetu organizmas pasisavina nepakankamai insulino, kurį išskiria kasa. Sergant I tipo cukralige kasa apskritai negamina insulino.

JAV mokslininkai dar 2003 metais padarė vieną stulbinamą atradimą, kuris turėtų padėti žmonėms, sergantiems II tipo diabetu ar rizikuojantiems susirgti šia liga. Beltsville mitybos centre (Maryland) buvo nustatyta, kad reguliariai vartojant šviežio ir kokybiško cinamono pagerėja insulino pasisavinimas organizme, sureguliuojamas cholesterolio kiekis kraujyje.

Bandydama natūraliomis priemonėmis sumažinti cukraus kiekį diabetikų kraujyje Richard Anderson vadovaujama mokslininkų grupė atkreipė dėmesį, jog valgant obuolių pyragą cukraus kiekis kraujyje nedaug tepadidėja. Beje, obuolių pyrage yra gana daug cukraus ir suvalgius jo cukrus kraujyje turėtų viršyti leistinas normas. Vadinasi, turi būti kažkokia medžiaga, stabilizuojanti cukraus kiekio padidėjimą valgančiojo kraujyje. Tradicinis amerikietiškas „Apple pie“ kepamas su cinamonu. Būtent šis prieskonis labiausiai sudomino mokslininkus.

Vadinasi, galima daryti išvadą, kad reguliarus cinamono vartojimas – tiek geriant cinamono kapsules, tiek gaunant jo kartu su maistu ar gėrimais – mažina cukraus kiekį kraujyje.

Rozmarinas (*rosmarinus officinalis*)

Tai Viduržemio jūros srities augalas. Visa jo antžeminė dalis pasižymi nepaprastai aromatingu kvapu. Puikus prieskonis prie avienuos, kiaulienos ir paukštienos patiekalų. Be to, vartojamas kepinams, saldiems padažams, arbatoms, šaltiems gėrimams ir degtinei.

Kaip vaistinis augalas buvo žinomas jau senovėje. Pietų Europos tautos apie rozmariną yra sukūrusios įvairių legendų. Rozmarino krūmą ypač gerbia ispanai, kurie sako, kad jo žiedai pradžioje buvo balti, bet kai Marija metė ant jo savo apsiaustą, jo žiedai pasikeitė į dangiškai žydrą spalvą.

Rozmarinas mažina nervinę įtampą, apsaugo nuo reumatinio skausmų (iš rozmarino aliejaus gaminamas tepalas), gerai veikia virškinimo trakto sistemą, padeda malšinti skausmus.

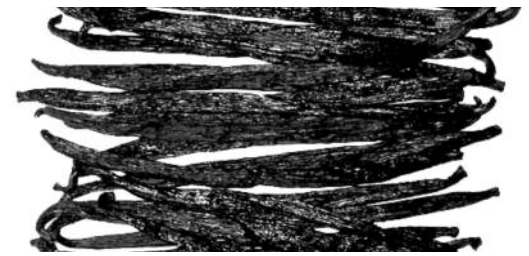

Šalavijas (*salvia officinalis*)

Labai vertingas prieskonis, kuris taip pat turi gydomosios galios. Augalas kilęs iš šiaurinės Viduržemio jūros pakrantės. Į Šiaurės Europą atvežtas iš Prancūzijos ir Šveicarijos vienuolyno sodų.

Šiandien labai plačiai naudojamas sūrių ir mėsos bei žuvų konservų pramonėje. Amerikoje jis taip pat plačiai naudojamas, kad vietinio derliaus nepakanka, todėl jis dideliais kiekiais importuojamas iš Jugoslavijos.

Šalavijaus rauginės ir karčiosios medžiagos teikia stiprų aromatinį kvapą ir karčiai aštrų skonį. Kulinarijoje jis vartojamas mažais kiekiais dėl jo aštraus skonio. Jis vartojamas žalias ir džiovintas.

Kvapioji vanilė (*vanilla planifolia*)

Vanilė vadinama juodąja gėle, prieskonių karaliene. Jos saldus malonus aromatas lydi mus visą gyvenimą. Vanilė kartu su aitriosiomis paprikomis ir pimentais yra vieni labiausiai vertinamų prieskonių, kurie atkeliavo į Europą iš Naujojo pasaulio – Pietų Amerikos.

Vanilė po šafrano yra brangiausias prieskonis. Jos gydomasis poveikis žmogaus organizmui mokliškai dar nėra galutinai ištirtas. Tačiau nuo seno žinoma, kad vanilės aromatas teigiamai veikia tiek kūną, tiek dvasią. Psichologai visai atsitiktinai nustatė, kad vanilės aromatas gydytojų kabinetuose ir ligoninėse slopina „baltųjų chalatų“ baime, kurią patiria mažieji pacientai.

Saldžiųjų patiekalų virtuvėje vanilė aiškiai vyrauja. Nors dirbtinio vanilino kvapas toks pat intensyvus, kaip natūralaus, skoninės ir aromatinės savybės neprilygsta natūraliam. Žinoma, dirbtinis vanilinas neturi antiseptinio poveikio kaip natūrali vanilė. Beje, tikroji vanilė ne tik gydo. Ji gali apsaugoti maisto produktus nuo gedimo – pelėsių, grybelių ir bakterijų. Vanile pagardinti produktai ilgiau išlieka švieži.

Tinkamas priedas: pirmiausia saldiems patiekalams, pavyzdžiui, pudingams, pyragams, konservuotiems vaisiams, ledams. Trupučiu vanilės galima pagardinti saldžias daržoves: morkas, moliūgus, saldžiąsias bulves. Ji puikiai dera su prieskonių pienu, prieskonių arbata bei kava ir karštu šokoladu. Kadangi vanilės skonis su kitais prieskoniais nesipjauna, galima drąsiai eksperimentuoti. Pavyzdžiui, įdėjusios šiek tiek vanilės į prieskonių mišinį, turėsite nepakartojamą įvairių skonių ir kvapų derinį.

Gydomasis poveikis: stiprina fizinę, dvasinę ir nervinę ištvermę. Padeda nuo menstruacinių negalavimų. Kadangi vanilė naikina grybelines infekcijas, jos pridedama į vaistinius preparatus nuo chroniško bronchito ir įsisenėjusio kataro.

Poveikis dvasinei būsenai: veikia kaip afrodisiakas. Pataiso nuotaiką, sužadina euforiją. Stiprina psichiką.

Pagal Irene Dalichow „Prieskonių vaistinė“

Atitaisymas

Liepos 10 d. „Drauge“ išspausdintos nuotraukos (prie dr. Živilės Vaitkienės str. „Džiaukimės! Clevelando Šv. Kazimiero parapijos ateitis – užtikrinta!“) parašas turi būti: „2014 m. birželio 15 d. Clevelando lietuvių, latvių ir estų jungtinis baisiojo birželio minėjimas latvių bažnyčioje. Kun. Juozas Bacevičius (v.) sakė pagrindinį pamokslą ekumeninių pamaldų metu“.

Lietuvių Fondo parama projektams

Kiekvienais metais Lietuvių Fondas (LF) skiria paramą įvairiems projektams, kurie puoselėja ir plėtoja lietuvių švietimą, kultūrą, ir veiklą išėivijoje bei, gyvenant toli nuo tėvynės, padeda išsaugoti lietuvių kalbą bei tradicijas. Žinia, didžiausias prioritetas skirstant paramą yra lituanistinis švietimas, tačiau be LF paramos vargu ar galėtų išsilaikyti lietuviški centrai, jaunimo stovyklavietės. Skirdamas paramą LF neužmiršta ir žiniasklaidos: laikraščių, žurnalų ir radijo, remia tokius didelius renginius kaip Dainų ar šokių šventės, Teatro festivaliai išėivijoje. Suprasdamas mažesnių bendruomenių, kurių išgalės yra ribotos, reikmes Lietuvių Fondas pagal išgales taip pat jas remia. Dažnai tik LF paramos dėka mažesniuose lietuviškuose telkiniuose įmanoma surengti kultūrinius renginius. Lietuvių Fondas taip pat skiria stipendijas lietuvių kilmės studentams. Tai projektai, kurie įgyvendinami JAV.

LF neužmiršta ir išėivijos lietuvių, gyvenančių kitose šalyse, bei remia kai kuriuos projektus Lietuvoje. Be to, po Lietuvių Fondo skėčiu yra įsikūrę eilė fondelių, kurių paskirtis pagal jų įsteigėjų nuorodas, labai dažnai tiesiogiai remti įvairius projektus Lietuvoje ir JAV.

Lietuvių Fondas veikia ir lėšas skirsto laikydamasis JAV Internal Revenue Code paragrafo 501(c)(3). Skirstant išmokas vadovaujamas paramos ir stipendijų pirmenybės gairėmis, kurios yra patvirtintos LF direktorių tarybos ir paskelbtos LF internetinėje svetainėje www.lietuviufondas.org. Paramą LF Pelno skirstymo komitetas (PSK) skirsto specialaus posėdžio metu. Komitetą sudaro LF tarybos nariai ir JAV Lietuvių Bendruomenės pasiūlyti atstovai. LF taryba balsavimu galutinai patvirtina skirstymus.

2014 m. Pelno skirstymo komiteto posėdis įvyko š. m. gegužės 17 d. Šiais metais buvo pateiktos 95 paraiškos paramai gauti (bendra šių paraiškų prašoma paramos suma – 1, 241,718 dol.).

PSK, nuodugniai apsvarstęs vi-

sas paraiškas, nutarė paremti 63 projektus. Projektams buvo išdalinta 327 913 tūkst. dol. Jūsų dėmesiui – keletas projektų, kuriems skirta didesnė suma: JAV LB Švietimo tarybai ir lituanistinėms mokykloms (106 735 dol.); trims Lituanistikos tyrimo ir studijų centro projektams (22 500 dol.); Studentų mainų Lietuvoje programai (LISS) (20 000 dol.); JAV LB Kultūros tarybai ir JAV LB apylinkių renginiams (12 500 dol.); Pasaulio lietuvių centrui Lemonte (12 000 dol.); X Lietuvių dainų šventei Čikagoje (10 000 dol.); laikraščiu „Draugas“ (12 000 dol.); Jaunimo centrui Čikagoje (8 000 dol.); XIII Lietuvių teatro festivaliui Čikagoje (8 628 dol.). Visą Lietuvių Fondui pateiktų projektų sąrašą galite rasti LF tinklalapyje www.lietuviufondas.org.

Iš po LF skėčiu esančių fondelių pagal steigėjų nurodymus įvairiems projektams tiek Lietuvoje, tiek JAV įgyvendinti papildomai bus išmokėta 10 697 dol.

Peržiūrėjus visus šių metų skyrimus, galima ryškiai pamatyti, kokie yra LF paramos skyrimo prioritetai. Daugiausia lėšų skirta: švietimui (120 535 dol.); jaunimo veiklai (įskaitant stovyklas – 57 500 dol.); kultūrinei veiklai (82 128 dol.); bendruomeninei veiklai vietovėse (41 250 dol.); lietuviškai žiniasklaidai (26 500 dol.).

Š. m. rudenį bus skirstomos stipendijos studentams. Apie paskyrimus bus pranešta po skirstymo.

Nuoširdžiai dėkojame visiems LF pelno skirstymo komiteto nariams už jų sunkų darbą ir pasiaukojimą. Vertiname jų savanorišką darbą (jie net savo kelionių išlaidas padengia). Taip pat dėkojame Lietuvių Fondo administracijai už nesuskaičiuojamas pasirošimo posėdžiams ir jų organizavimui skirtas valandas. Be jų pagalbos mūsų pastangos nebūtų įgyvendintos. Didelė padėka ir visiems mūsų nariams ir rėmėjams už jų paramą – visi šie projektai įgyvendinami Jūsų dėka.

Nuoširdžiai,

Vytautas Narutis

LF Pelno skirstymo komiteto pirmininkas

2014 m. Pelno skirstymo komitetas, kurį sudarė LF ir JAV LB atstovai (iš kairės): pirmininkas Vytautas Narutis (LF), Rasa Dooling (LB), Virgus Volertas (LB), Robertas Selenis (LB), Saulius Čyvas (LF), Dalia Anysienė (LB), Arvydas Tamulis (LF) ir Juozas Kapačinskas (LF).

LF archyvo nuotr.

A † A VALENTINAS (KENT) KRYŽAVIČIUS

Mirė 2014 m. birželio 17 d.

Gimė 1920 m. spalio 22 d. Lietuvoje.

Į Ameriką atvyko 1949 m. 1951 m. vedė Nijolę Grudzinskas.

Gyveno Queens, New York, dirbo aerokosminėje pramonėje, vėliau persikėlė į Valencia, CA, dirbo nekilnojamojo turto pirkimų pardavimų brokeriu. Čia pragyveno 40 metų, vėliau persikėlė į Reno, NV.

Nuliūdę liko: žmona Nijolė, duktė Rima, anūkė Daria, gyvenančios Reno, NV, draugai.

Valentinas labai mėgo skaityti.

Vietoje gėlių, šeima prašo aukoti Val Kent atminimui Washoe County Library ir siųsti N.W. Reno Library, 2325 Robb Dr. Reno, NV 89523.

Liūdinti šeima

A † A VANDA BAGDONIENĖ

Mirė 2014 m. sausio 8 d. Daytona Beach Shores, FL.

Gimė 1924 m. sausio 21 d. Sedoje, Lietuvoje.

Dirbo medicinos technologė New Yorke, Detroitė.

A. a. Vanda buvo žmona a. a. Juliaus, mirusio 1975 m.

Velionė palaidota Cypress Hills kapinėse, Brooklyn, NY.

Nuliūdę giminės Lietuvoje

A † A DR. JUOZUI PETRUI KAZICKUI

mirus, reiškiamo nuoširdžią užuojautą dukrai JŪRATEI KAZICKAITEI, sūnums JUOZUI MINDAUGUI, MYKOLUI VYTAUTUI, JONUI ALGIMANTUI bei jų giminėms ir artimiesiems.

LKR Šalpos tarybos pirmininkas
prel. Edmundas J. Putrimas,
Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos
direktorių taryba
ir raštinės darbuotojai

DRAUGAS NEWS

Prenumeruokite sau,
savo vaikams,
draugams,
vaikaičiams!

Vardas, pavardė _____

Adresas _____

Miestas, Valstija Zip _____

El. paštas _____

Čekj rašyti ir siųsti: Draugas News, 4545 W 63 St, Chicago, IL 60629

Arba prenumeruokite tinklalapyje: www.draugasnews.org

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Piknikas – Lietuvių susiartinimo šventė** – vyks liepos 27 d. nuo 11 val. r. iki 6 val. v. Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo Vargdienių seserų vienuolyne 600 Liberty Highway, Putnam, CT. Daugiau informacijos suteiks seselė Ignė Marijošiūtė, tel. 860-928-7955, el. paštas: se-signe@gmail.com.

■ **Rugpjūčio 15–17 d. Kansas City miestas** ruošia „Ethnic Enrichment Festival“, kuriame dalyvaus ir lietuviai. Vieta – Swope Park, 4701 E Gregory Blvd., Kansas City, 64132, MO. Pradžią – penktadienį, rugpjūčio 15 d., 6 val. v.

■ **Rugpjūčio 15–17 d. Washington, DC** vyks metinis ŠAAK susirinkimas. Šių metų tema: „Profesionalų kelias“. Renginys vyks Renaissance Washington, DC Dupont Circle Hotel. Registracija: <http://ateitis.org>.

■ **Kviečiame visus kūrybinės dvasios žmones**, nuo 21 metų iki pensijinio amžiaus, praleisti 8 dienas nuostabioje Neringos

gamtoje. Stovykloje „Meno8dienos“ (rugpjūčio 24 – rugsėjo 8 d.) žiniomis pasidalins ir praktinius užsiėmimus praves profesionalai lietuviai dailininkai ir rašytojai (programa – lietuvių kalba). Galima užsiregistruoti ir trumpesniai laikui. Jei turite klausimų, prašome kreiptis į programos koordinatore Danguolę Kuolienę (danguole@kuolas.com; 781-383-6081).

■ **Primername, kad Lietuvių socialinių reikalų skyrius** (Marquette Parke) neveikia iki liepos 25 d. Įprastos trečiadienio vyresniųjų popietės nevyks iki liepos 30 d. Su džiaugsmu lauksime Jūsų popietėje liepos 30 d.!

■ **„Draugas“ laukia JAV lietuvių jaunimo** įspūdžių iš Dainų šventės ar pasaulio jaunimo susitikimo Lietuvoje, stovyklų – Lietuvoje bei JAV. Rašinius siųsti iki liepos 28 d. el. paštu: vyr.redaktore@gmail.com. Geriausi rašiniai bus skelbiami ir premijuojami.

www.draugas.org/kalendorius

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį.

Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!

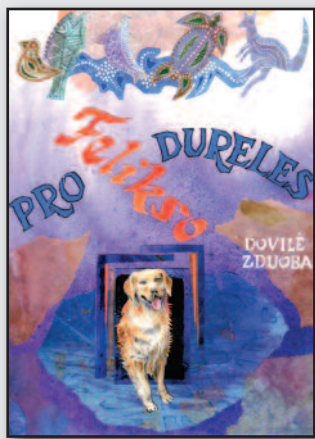
www.draugofondas.org

Draugo fondas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

„Pro Felikso dureles“

Pirmosios dvi Dovelės Užubalytės-Zduoba naujos knygelės vaikams „Pro Felikso dureles“ siuntos buvo išpirtos kaip mat! Ir štai į „Draugo“ knygynėlį iš tolimosios Australijos atkeliavo dar vienas siuntinys. Gražiai dailininkės Ados Sutkuvienės iliustruotoje knygutėje lietuvių kalba pasakojami devynmetės Rimos ir jos šuns Felikso nuotykių pilnoje paslapčių šalyje, tarp kalbančių gėlių ir gyvūnų.

Knygos kaina – 10 dol. (IL pridėtinės vertės mokestis – 9.25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.). Teiraukitės tel. 773-585-9500.

Advokatas VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nušimčiais.
Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

THE LAW OFFICE OF ANDRIUS SPOKAS

Traffic & CDL Violations / DUI
Criminal Defense / Record Expungements
Auto Accidents / Personal Injury
Real Estate / Civil Disputes
Kalbame lietuviškai • Priimame kreditines korteles
9 East Irving Park Rd. Roselle, IL 60172
Tel.: (630) 635-2385 www.spokaslaw.com

**Apsilankykite
„Draugo“
tinklapyje
www.draugas.org**

S. Dariaus ir S. Girėno minėjimas – 2014

LIEPOS 20 d., 10 val. r.
Marquette Parke

S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio 81-ąsias metines paminėsime sekmadienį, liepos 20 d., 10 val. r. susirinkę prie lakūnų paminklo Marquette Parke. Iškilmingos šv. Mišios bus aukojamos 11 val. r. Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje. Po jų parapijos salėje bus vaišės ir rodomas Lietuvos Aviacijos muziejuje sukurtas dokumentinis filmas „Lituanicos' didvyriai amžinai gyvi“. Visus dalyvauti kviečia Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjunga (ALIAS), Amerikos lietuvių taryba (ALT'as), Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė, Generolo Daukanto, Klaipėdos, Baltijos jūrų šaulių kuopos.

Studentams iš Pietų Amerikos įteikti lituanistinių kursų pažymėjimai

Iš kairės: Catalina Melnesiuk, Rodrigo Salto, Jimena Chizas, Alejandro Brom ir Rodrigo Martinez. Vilniaus lietuvių namai/facebook nuotr.

Baigiantis Druskininkuose vykusiame užsienio šalių lituanistinių mokyklų mokytojų kvalifikacijos tobulinimo seminarui, kuriame man teko dalyvauti, Lietuvos švietimo ir mokslo ministerijos kancleris Dainius Numgaudis pranešė, kad penkiems Pietų Amerikos lietuviams Švietimo ir mokslo ministerijoje buvo įteikti lituanistikos kursų baigimo pažymėjimai. Trys Argentinos lietuviai – Jimena Chizas, Catalina Melnesiuk ir Rodrigo Salto, bei du Urugvajaus lietuviai – Rodrigo Martinez ir Alejandro Brom pusę metų Lietuvoje mokėsi lietuvių kalbos, istorijos, geografijos, tikybos ir etnokultūros. Ši žinia buvo su tikta seminario dalyvių plojimais. Manau, kad šią naujieną buvo smagu išgirsti ne tik į seminarą atvykusiems mokytojams, bet ir Lietuvių Fondui, kuris visiems penkiems studentams iš Pietų Amerikos paskyrė stipendijas, kad jie galėtų mokytis lietuvių kalbos „Vilniaus lietuvių namuose“, kuriuose mokosi jaunuoliai iš 26 pasaulio šalių.

Kaip atsiųstame laiške rašo „Vilniaus lietuvių namų“ Užsienio lietuvių švietimo skyriaus vedėja Asta Turskienė: „Iš viso per 6 mėnesius jiems buvo prarasta 625 pamokos: 550 lietuvių kalbos, 25 etnokultūros, 25 istorijos/geografijos, 25 tikybos/dorinio ug-

dymo. Studentai dalyvavo 40 renginių (ekskursijos, susitikimai, spektakliai ir pan.)“.

Š. m. birželio 18–19 dienomis Pietų Amerikos jaunuoliai laikė lietuvių kalbos žinių patikrinimo testą. Visų jų lietuvių kalbos žinių lygis atitiko B1 lygį pagal Europos kalbų aplanko lygmenis. Visiems studentams buvo įteikti B1 lygį patvirtinantys oficialūs pažymėjimai.

„Grižęs į Argentiną galėsiu pats mokyti lietuvių kalbos“, – gavęs pažymėjimą sakė aviacijos inžinierį studijuojantis Rodrigo Salto.

Pusmečio trukmės intensyvius mokymus ir kultūrinę programą užsienio lietuviams organizavo gimnazija „Vilniaus lietuvių namai“. Studentai buvo aprūpinti ne tik vadovėliais, bet ir papildoma literatūra, kurią parsiveš ir galės naudoti mokydami lietuvių kalbos lietuviškose bendruomenėse Argentinoje ir Urugvajuje.

Pietų Amerikos lietuvių mokslai Lietuvoje – tai Lietuvos užsienio reikalų ministerijos, Švietimo ir mokslo ministerijos bei Pasaulio lietuvių bendruomenės, dviejų JAV veikiančių fondų – Lietuvių fondo ir Lietuvių katalikų religinės šalpos – bendradarbiavimo pavyzdys.

Laima Apanavičienė
LF atstovė spaudai